

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2994, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.549 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Ali res svetovni požar?

Usodno zasedanje Zveze narodov, ki razsoja o sporu med Italijo in Abesinijo, čeprav Italija ne priznava Zvezi kompetence, da v tem slučaju sploh razsoja, je jasno pokazalo, da Zveza narodov ni tako malo važen činitelj svetovne politike, kakor nekateri ob vsaki priliki trdijo. Res da je Zveza v mandžurski zadevi odpovedala, toda danes je že popolnoma jasno, da se je zgodilo to le zaradi tega, ker je za Japonsko stala Anglija, ki ima v tej Zvezi gotovo najtehtnejšo besedo. Zdaj, ko se je Anglija z vso silo svojega imperija postavila na stran Abesinije, ker ji tako narekujejo interesi njenega ogromnega izvenevropskega območja, pa je Zveza narodov zopet postala taka mogočna instanca, da Italija kljub neuklonljivosti svojega vodje ne bo mogla tako lahko obiti te zapreke.

Kaj še vedno pomeni v svetu Anglija, se je pokazalo že takoj po govoru britskega zunanjega ministra Hoareja. Dočim je preje vladalo skoro splošno mnenje, da Anglija v Ženevi ne bo naletela samo na aktivni odpor Italije, ampak tudi na pasivno resistenco danes z Italijo tesno zvezane Francije, je Lavalov govor, ki je sledil angleškemu, pokazal, da tudi Francija ne more in tudi ne bo prezirala angleškega stališča. Zakaj Lavalov govor nikakor ni bil, kakor so mnogi napačno razumeli, opcija za Italijo, ampak je pokazal ravno narobe, da bo v resnem slučaju Francija v svojem lastnem interesu z vso svojo moralno politično silo podprla Anglijo, čeprav hoče obenem na vsak način zadovoljiti italijanske zahteve v največji meri, ki je možna. Kljub vsem prisrčnim in prijateljskim besedam na adresu Rima, ki pa so bile vse naperjene na to, da bi se Italija prikazala kot na vsak način miroljuben faktor, kar pa je res samo z zelo bistvenimi omejitvami, ki jih je Mussolini z njemu lastno jasnostjo in odločnostjo že davno formuliral — je Laval večkrat nedvoumno naglašal, da Francija načeloma ostane zvesta paktu Zveze narodov in da se ne bo odtegnila obveznostim, ki jih ta pakt nalaga, ako kakšen član Zveze začne kakšno sovražno akcijo proti drugemu članu. V Rimu seveda razlagajo na zunanji Lavalov govor v popolnoma Italiji prijaznem smislu, v resnici pa niso z njim vseskozi zadovoljni in tudi ne morejo biti, če tudi je skoro gotovo, da se bo Francija izrekla zoper kakšne neefektivne moralne ali gospodarske sankcije proti Italiji, če bi ta začela vojsko z Abesinijo. Zakaj iz Lavalovega govora sledi jasno, da bi Italija v takem slučaju ne mogla računati na kakršnokoli aktivno odkrito podporo Francije in da bi ji ne preostalo ničesar drugega, kakor da iz Zveze narodov izstopi, ker bi tam, kakor danes izgleda, Anglija dobila večino držav za sankcije ali pa vsaj za moralno izolacijo Italije v sedanjem usodnem konfliktu. Naj se Francija v sedanjem slučaju tudi izogne s kakršnokoli utemeljitvijo dejanske izpolnitve svojih obveznosti, ki jih ima z ozirom na svoje članstvo v Zvezi narodov, enc je gotovo, da bo ostala z njo v vsakem drugem ozirom solidarna, ker, kakor kaže Lavalov govor, absolutno neče izpustiti iz rok takega orožja svojega položaja v Evropi in svoje sigurnosti, kakor je ženevska institucija, na kateri prav za prav stoji nadmoč Francije (pa tudi Anglije) v Evropi, vsaj v tem smislu, da njena politika tam vedno lahko najde mednarodnopravno podlago. Izjava Laval, da svelja za Francijo, pa tudi za druge države, solidarnost pa tudi odgovornost za mir, kakor ga zagotavlja Zveza narodov v vseh okoliščinah, v vsakem času in na vsakem prostoru, torej tudi za bodočnost in za vso Evropo, ne pa samo za abesinski slučaj, je v Rimu napravila tisti vtis, ki logično sledi iz nje in ki je ni mogoče v kakšnem drugem smislu razlagati.

Seveda ima Francija za tako stališče svoje globoko utemeljene razloge, ki nikakor ne temeljijo na kakšni sentimentalni simpatiji za ženevsko institucijo, ampak za vedno bitne interese francoske moči in položaja ter varnosti v Evropi. Hoare je namreč, ne da bi morda tega sam v tako določeni meri nameraval, v svojem govoru poudarjal potrebo po takozvani kolektivni garanciji mira, po kateri so vsi in vsak posameznik odgovorni za mir v Evropi in v njenih kolonijah, kjerkoli bi bil ogrožen. Kakor znano pa Anglija tej politiki dejansko že zdavnaj ne sledi, oziroma se dandaj ni hotela še v nobenem slučaju s kakšno konkretno pogodbo obvezati, da bo z vso svojo močjo ne samo nastopila zoper vsakega dejanskega kršilca mira, ampak tudi preprečila, da bi kdo sploh skušal ogroziti sedanje stanje na svetu, kakor ga je določila versajska mirovna pogodba. Laval je v lepih besedah Angležem dal razumeti, da so upravičeni vztrajati na strogi izpolnitvi vseh določil in sankcij pakta Zveze narodov v slučaju Abesinije, kjer so angleške kolonialne koristi ogrožene po Italiji, samó, če se bodo postavili na tako stališče tudi v slučaju, ako bi bila v Evropi ogrožena Francija ali pa njeni zavezniki. Konkretno se to pravi, da hoče Francija izrabiti angleško stališče v italijansko-abesinskem sporu za to, da Anglijo prisili v to, da se pridruži nameravanemu vzhodnemu paktu, takozvanemu zračnemu paktu in podonavskemu paktu. Anglija naj plača podporo Francije v abesinski zadevi s tem, da postane garant francoske varnosti v Evropi.

Če bi Anglija na to pristala, bi seveda bil italijansko-abesinski spor takoj rešen, oziroma bi Mussolini moral prevzeti odgovornost za izid svoje abesinske politike čisto sam, oprt na lastne sile Italije, ki so sicer po zaslugi njegove velike energije in tvornosti danes velike, toda se brez vsakega dvoma ne morejo meriti z britanskimi, naj so italijanske pomorske in letalske sile v Sredozemskem morju še tako upoštevane vredne in Britaniji opasne. Toda vsa težava je v tem, da Anglija tudi sedaj očitno neče opustiti znane elasticitete svoje politike, ki se v evropskih zadevah na noben način neče brezpogojno vezati ne za koga, ne proti nikomur, ampak si hoče v vsakem slučaju obvarovati svobodo odločitve v danem momentu, to se pravi, da neče v Evropi delati politike za daljšo bodočnost, ampak samo od slučaja do slučaja, kakor je pač vsakokrat v neposrednem interesu britskega imperija. Bati se je celo, da

Dramatičen sestanek Papen-Schuschnigg v Salzburgu

Deželni glavarji groze z uporom

Schuschnigg urgel Papena skozi vrata - Gleissner kljukasti kancler - Starhembergova diktatura

Praga, 17. sept. SE. »Prager Presse« objavlja danes poročilo iz Londona, v katerem navaja zanimiva razkritja »Sunday Referee« o delovanju kljukaste stranke v Avstriji. Informacije »Sunday Referee« so vedno bile zanesljive in je zato treba tudi sedanjim posvetiti pozornost. Angleška tedsenska revija razpravlja v svojem članku o novem, važnem opravku, ki ga vrši v Avstriji nemški poslanik von Papen. Von Papen ima nalogo, da spreobrne Avstrijce k narodnemu socializmu in se znebi sledečih avstrijskih osebnosti: zveznega kanclerja Schuschnigga, kneza Starhemberga, majorja Feja, zunanjega ministra Berger-Waldenega in trgovskega ministra Stockingerja.

Pred 3 tedni se je von Papen razgovarjal z zveznim kanclerjem Schuschniggom. Sestanek se je udeležil tudi deželni glavar solnograški dr. Röhr, ki je von Papenov zaupnik. Razgovor je imel po virih angleške revije dramatičen potek in

zaključek. Zvezni kancler je nemškega poslanika moral takorekoč s silo odpraviti.

Von Papen se naslanja na celo vrsto važnih osebnosti, tako na gornjeavstrijskega deželnega glavarja Gleissnerja in na bivšega ministra Huberja, ki je poročen z Göringovo sestro. Von Papen se je vse zadnje tedne sem trudil, da bi zveznega kanclerja prepričal, kako bi bilo za njega in za Avstrijo najbolje, če bi se umaknil iz političnega življenja in napravil prostor narodnosocialistični kljukasti vladi. Von Papen ima že pripravljenega novega zveznega kanclerja v osebi gornjeavstrijskega deželnega glavarja dr. Gleissnerja, ki je izjavil, da se bi kanclerjevega mesta ne branil. Kot protislužno je von Papen obljubil Avstriji, da bo narodnosocialistična propaganda takoj ponehala. Nadalje bo Nemčija dala Avstriji izredne gospodarske ugodnosti.

Pri zgoraj imenovanem sestanku je deželni glavar dr. Röhr zagrozil zveznemu kanclerju,

da se bodo vsi deželni glavarji na Tirolskem, na Koroskem, na Gornjeavstrijskem in na Štajerskem uprli in da bodo vse vladne odredbe bojkotirali. Ako Schuschnigg von Papenove ponudbe ne sprejme, Zveznega kanclerja je ta nastop tako pretresel, da je dobil živčni napad, a se je takoj zopet znešel in von Papenu povedal, da je svoje pravice kot nemški poslanik daleč prekoratil, ker se je cele tedne na svojih potovanjih po Avstriji vmešaval v avstrijske notranje zadeve ter organiziral upor proti njegovi vladi. Schuschnigg je nato von Papena naprosil, naj nemudoma odide, ker bi sicer moral klicati varnostno službo na pomoč. Von Papen se je nato odstranil. Tudi deželni glavarji so odšli.

V vladnih krogih pa vlada veliko razburjenje in govoriijo celo, da bo spričo nezanesljivosti sedanjih višjih uradnikov knez Starhemberg proglasil diktaturo Heimwehra in samega sebe postavil na čelo avstrijske republike.

Abesinska kupčija v Ženevi

Italija popusti, ako Anglija brani Brenner

Ženeva, 17. sept. c. Današnji dan je bil ves v znamenju zadnjih naporov, kako doseči sporazum med angleškim in italijanskim stališčem. Upanja je zelo malo, ker je bil zadnji komunike italijanske vlade tak, da Zveza narodov ne bo mogla rešiti svojega ugleda. Na splošno se lahko reče, da se delo zavlačuje in da se hoče s tem pridobiti samo na čas. »Tempo« dopisnik sporoča svojemur listu, da je sedaj v Ženevi najvažnejše, da se vse zgodi brez vpitja. Po mnenju tega dopisnika bo Zveza narodov mogla izreči svojo jasno besedo šele tedaj, ko bo Italija izvajala na abesinski meji svoje prve krvave uspehe.

Največ truda si daje francoska delegacija, ki hoče na vsak način ustvariti temelj za nadaljnja pogajanja med Rimom in Addis Abebo in pa med Parizom in Londonom. Zato se ji zdi najprimernejše, da abesinski spor raztegne na vso evropsko in tudi svetovno politiko. Posebno Laval zagovarja to obširno stališče, ker misli, da bo s tem zakril italijanske priprave v Abesiniji, v Evropi pa položaj tako zaostrel, da se bo Anglija morala prej odločiti v vseh evropskih problemih za sistem kolektivne varnosti, predno bo mogla z njim mešariti v Abesiniji.

„Hitlerjevi govori mnogo bolj nevarni kakor abesinski spor“

Zato povdarja danes francoska delegacija, da jo je silno presenetil večerajšnji Beckov napad na Litvinova. Gallus sporoča iz Ženeve »Intransigant«, da so Hitlerjevi govori v Nürnbergu za Evropo mnogo nevarnejši, kot pa abesinski pritohbe. Hitlerjevi govori so dobili močno oporo v Beckovi intervenciji. Hitler hoče zavajevati vso vzhodno Evropo. Zahteva Memel in hoče razdeliti Litvo, pri tem pa misli na vpad v sovjetsko Rusijo. Ta vpad v sovjetsko Rusijo pa je nevarnejši od morebitne vojne z Abesinijo. Tak vpad v SSSR bi za zmeraj uničil Evropo in evropsko civilizacijo. Še večjo pozornost pa je zbudil dolg komentar istega dopisnika o namerah italijanske vlade.

Iz krogov italijanske delegacije ve povedati, da bi Italija odnehala z vojnimi pripravami proti Abesiniji, če bi se Anglija izrecno izjavila, da garantira Italiji mejo na Brennerju. Takoj, ko bi Anglija podala to izjavo, potem bi italijanska vlada odnehala s svojimi zahtevami glede koncesij v Afriki, če pa Anglija te izjave ne bi mogla podati, potem bo Italija že znala sama urediti vpra-

Anglija ne bo hotela dati nobenih trdnih garancij za neodvisnost Avstrije, kar Francija najbolj potrebuje in želi iz že davno znanih razlogov, ki jih ni treba tukaj navajati. Na drugi strani pa se tudi Francija ne bo mogla zadovoljiti z golimi izjavami britske vlade, da je »vedno pripravljena v okviru obveznosti, ki jih nalaga pakt Zveze narodov, doprinesati svoj del pri odgovornosti za evropski in za svetovni mir...«

Kljub temu torej, da je Francija pokazala ves svoj veliki interes na tem, da se italijansko-abesinski spor reši tako, da bo prišlo do veljave tudi angleško stališče, se zal še ni pokazala dejanska in konkretna možnost, kako zadržati Italijo, da ne bi začela z Abesinijo vojske. Upanje na mirno poravnavo, ki se »bilo po Lavalovem govoru zopet utrdilo, začena danes zopet naglo padati na ničlo. Če pomislimo, da Hitler o tej stvari ni podal aa nürnbergskem kongresu nobene druge izjave, kakor »da se Nemčija ne bo dala potegniti v vrtnice spora, ki se je popolnoma nič ne tiče« — kar je vsakakor premalo, ker se ugne za temi besedami za bodočnost skrbno skrivati nekaj, kar je popolnoma nasprotno temu, kar je Hitler, četudi v dobri veri, dejal — potem ne moremo prikrivati usodne konsekvence, da se iz tega zamotanega položaja ne more roditi ničesar drugega, kakor nova svetovna vojna, ako ne bo v zadnjem hipu odnehal Anglija gotovo ne bo, dočim bo Francija morala prekrizanih rok gledati, kaj se bo iz tega izcimilo. Kljub temu upajmo, da nam Bog prihrani groze novega požara, v katerem bi zgorel ves kulturni svet!

anje Brennerja, v Abesiniji bo pa v vsem razmahu italijanske moči izvršila svojo misljo. Če se namreč Anglija ne izjavi v vseh vprašanih evropske politike, potem se bo vsekakor Francija morala odločiti, zakaj mora braniti italijansko mejo na Brennerju.

Odbor petorice predlaga

Odbor petorice je imel danes dve zelo dolgi seji, in sicer je prva trajala od 10.30 do 12.45, druga seja pa se je začela ob 16 in še traja, ko to poročamo. Ko je Laval ob 18 zapuščal palačo Zveze narodov, je častnikarjem izjavil, da odbor petorice išče predvsem novih temeljev za nadaljnja pogajanja. Prosil je častnikarje, da naj s svojimi senzacijami ne otežujejo dela pododbora. Vendar pa se je v večernih urah izvedelo, da je odbor petorice uspel, da je izdelal obširno resolucijo, ki obsega 10 tipkanih strani.

Po vzorcu Iraka

V uvodu bo ta resolucija priznala, da je Abesinija sama izjavila, da bo sprejela vse, kar bo Zveza narodov predlagala. Zato bo odbor petorice Italiji priznal, da so njene zahteve upravičene in da naj zato Italija dobi nad Abesinijo približno iste mandatne pravice, ki so veljale v Iraku. Edino suverenost abesinskega cesarja bi bila zaščitena.

Sentimentalen konec nürnbergškega kongresa

Hitlerjeva oporoka

„Ne vem, kedaj bom zatisnil oči ...“

Nürnberg, 17. sept. b. Govor, s katerim je Hitler zaključil kongres narodno-socialistične stranke, je povzročil živahne komentarje v vseh krogih stranke in v političnih in diplomatskih krogih. Ugledni člani stranke smatrajo ta govor za politično oporoko Hitlerja, ker je Hitler to pot prvič omenil možnost, da bi ga kdo drugi nadomestil.

V tem svojem govoru je Hitler rekel med drugim sledeče:

Nemški narod se mora za svoj preporod zahvaliti politično-vojaškemu držanju nacionalno-socialistične stranke. Mnogi narodi bi bili prav zadovoljni, če bi imeli takšno politično in avtoritativno ustanovo organizacijo, kakršno ima Nemčija. V nacionalnem interesu nemškega naroda je, da se ves podredi volji stranke in da se vsak član stranke podredi volji strankinega vodstva. Vodja je stranka in stranka je vodja.

Ne vem, kdaj bom zatisnil oči, vem pa, da bo nacionalno socialistična stranka živeła dalje. Vem, da bo mimo vseh močnih in slabih voditeljev odredila in ustvarila bodočnost nemškega naroda. To verujem in to vem. Na tem krepkem temelju bo zgrajeno ustrojstvo nove nemške države. Stranka mora dati nemškemu narodu voditelja. Vojska mora biti popolnoma zvesta voditelju, ki ga stranka izbere in mora ohraniti organizacijsko silo nemške države, ki ji je poverjena. Ko stranka proglasi voditelja, postane ta gospodar stranke, vrhovna glava države in vrhovni poveljnik celokupne vojaške sile.

Ko bo to sprejeto med temelje nemške države, bo lahko prenesla vse viharje bodočnosti. Stranka in vojska sta dva temeljna stebra nemške države, ki morata vedno misliti, da skupno izpolnita svojo nalogo. Stranka daje narodu vodstvo, narod pa vojski vojsake. Ti dve sili skupaj dajeta nemški državi notranji mir in silo za notranjo in zunanjo uveljavitev.

Nato je Hitler govoril o starih germanskih plemenih in o nemški parlamentarni demokraciji, ki je morala razpasti radi svoje notranje nemoči. Monarhija je v Nemčiji zgrešila svoje poslanstvo prav tako kakor krščanske veroizpovedi. Vsi Nemci morajo postati nacionalni socialisti. Najboljši nacionalni socialisti morajo postati možje stranke, naj-

na od Zveze narodov. V bistvu ponavlja ta resolucija Italiji iste predloge, kakor jih je predlagal Eden v Parizu na konferenci treh velisil. Ko se je Laval ob eni vrnil v svoj hotel, je takoj povabil k sebi barona Aloisija in se z njim pogajal skoraj do 3. ure. Še nocoj bo besedilo resolucije odbora petorice predano baronu Aloisiju in Tekle Havaristiju, ki ga bosta takoj sporočila v Rim, oziroma v Addis Abebo. Odločitev o vsem bo padla na jutrišnji seji italijanske vlade, ki se sestane pod Mussolinijevim predsedstvom ob 10. uri.

Ministrska seja v Londonu

Istočasno, ko se je v Ženevi izdelovalo pomirljivo stališče Sveta Zveze narodov, so tudi v Londonu padale usodne odločitve. Danes zjutraj se je vrnil v London iz Chequersa ministrski predsednik Baldwin. Tako je povabil k sebi zunanjega ministra Hoareja in sklenil sklicati izredno sejo ministrskega sveta. Na tej seji se bo govorilo o zadnjem memorandumu francoske vlade, ki obsega vse predloge, kako je treba urediti evropske probleme, predno bi bilo mogoče izreči zadnjo besedo o Abesiniji.

V skupščini Zveze narodov je zasedala samo druga komisija, ki je obravnavala gospodarski svetovni položaj. Govoril je prvi francoski trgovinski minister George Bonnet. Njegov govor je bil tako temeljit, da ga je angleški delegat zelo pohvalil in zahteval, da se seja prekine, da bi mogli vsi delegati dobro proučiti francoske predloge za rešitev krize.

Popoldne se je sestala samo podkomisija za likvidacijo spora o Gran Chacu. Vojna je sicer že končana, toda odbor bo delal najbrž še zelo dolgo mogoče še vse dolge, dokler ne bo končana že abesinska vojna, saj je delo z likvidacijo vojn mnogo hlačežnejše in lažje, nego delo s pripravami za novo vojno.

boljši strankarski tovariši pa morajo prevzeti vodstvo državne uprave. Naš cilj naj bo, da obnovo naroda in države izročimo nacionalnim socialistom. Nacionalni socializem je prisrjen seči po nestrpnosti. Ne gre za to, ali je nestrpnost lastnost nemškega naroda, marveč za to, da je ta čast koristna nemškemu narodu.

Svoj govor je kancler Hitler končal z besedami: Voditelji bodo prihajali in bodo umirali, toda Nemčija bo morala živeti in samo nacionalno socialistični pokret lahko zavaruje in okrepi življenje Nemčije. Zgodovina bo zabeležila, da se je v Nemčiji v dobi nezaupanja in splošnega izdajstva zbrala zveza najzanesljivejših mož, kakor nikoli prej. Ena stran svetovne zgodovine ne bo posvečena nam, možem, ki smo z nacionalno socialističnim pokretom in skupaj z vojsko zgradili in zavarovali nemško državo. V Panteonu zgodovine bo samo stali drug poleg drugih v neomajni zvestobi, ki smo jo potrdili v borbah in hudem trpljenju.

Radi zakonskih določb, da Zidje ne smejo imeti nežidovskih nameščenecv ženskega spola izpod 45 let, mora zdaj 6000 arijskih deklet in žen, ki so zdaj služile v židovskih hišah, poiskati novo zaposlitev in nove poklice.

Katoliške delavske organizacije v Vestfaliji razpuščene

Münster, 16. sept. TG. Policija je razpustila katoliške delavske organizacije na Vestfaliskem, njihovo premoženje pa zaplenila. Kot vzrok se navaja neko pismo, ki ga je voditelj vestfaljskih kat. delavskih organizacij pisal enemu svojih prijateljev in v katerem toži, kako težko stališče imajo katoliški delavci spričo Hitlerjeve delavske fronte ter ga ob enem spodbuja, da naj vztrajajo. Ker nemška policija odpira pisma in kontrolira tudi vsako privatno korespondenco, je pismo prestregla, ki velja sedaj kot »corpus delicti«.

Dunajska vremenska napoved. Deževno. Ta dva dni zelo nagle spremembe vremena.

Neredi v Oriovici in Koknici

V Oriovici

Belgrad, 17. sept. V Oriovici, okraj Slavonški Brod, je bilo 15. t. m. svedeno prošenje. Ves dan je vladal red in mir. Okoli 20.30 je orožniška patrulja dveh orožnikov vršila službo in obhodila rajon ter prišla do kavarne Mirka Zlatarića, kjer je slišala, da pojejo v kavarni protidinastične in protidržavne pesmi. Patrulja je pozvala gostilničarja Mirka Zlatarića, naj zapiše imena oseb, ki pojejo te pesmi, in jih pozove, da se razidejo, kavarne pa v interesu mira in reda zapre.

Po četrtni uri se je patrulja vrnila, toda gosti se niso razšli in še zmerom so se slišale iste pesmi. Eden izmed orožnikov je stopil v kavarne in pozval prisotne, da prenehajo peti te pesmi in da se razidejo, nato je pa takoj šel iz kavarne.

Po nadaljnje četrtni uri se je patrulja ponovno vrnila in se prepričala, da so gostje še zmerom v kavarni in da pojejo še zmerom iste pesmi. Eden od obeh orožnikov je tedaj skušal stopiti v kavarne, toda nekatere osebe so vrata zaprle in mu onemogočile vstop. Orožniki jih je vdrugo pozval, da prenehajo peti nedovoljene pesmi in da se takoj razidejo, nato je pa patrulja takoj odšla. Del gostov se je res razšel, druga skupina, med katerimi je bil tudi Pavel Storić, železniški kmetičar, službujoč v Starem Petrovem selu, okraj Nova Gradišča, je pa šla za patruljo. Storić, ki je bil vinjen, je prvi dohitel patruljo in zahteval pojasnila od orožniškega kaplarja Milana Adžovića, zakaj ga podi iz kavarne. Med tem ko sta se prerekala, je nekdo v mraku udaril s večjim kamnom kaplarja Adžovića, ki se je takoj zgrudil in izpuštil puško iz rok. Storić je tedaj priiskočil k kaplarju Adžoviću in mu zadel več udarcev z nožem v vrat.

Začasni orožnik Todor Vidjenović, ki je skodril nekaj metrov stran, ko je kaplar Adžović padel, je sprožil iz uradne puške več strel v smer, kjer je padel Adžović, ter je na mestu mrtov obležal Pavel Storić.

Neki neznanec iz Storićeve družbe je pobral puško kaplarja Adžovića; našli so jo šele drugi dan blizu kraja, kjer se je odigral ta dogodek. Sumijo, da je pri tem napadu sodeloval in da je vzel puško kaplarju Adžoviću Stevan Čokešić, kmet iz vasi Židine, okraj Slavonški Brod, ki je bil tisti večer v družbi s Storićem in odšel s gosti proti

orožniški patrulji. Imenovani je na begu in je za njim izdala tiralič.

Ranjenega kaplarja Adžovića so prepekljali v Slavonški Brod v bolnišnico, da mu izkažejo zdravniško pomoč. Vendar je 16. t. m. podlel ranam.

V Koknici

Belgrad, 17. septembra. 15. t. m. je bilo v Koknici srez Belovar, cerkveno prošenje, ki se ga je udeležilo okoli 700 ljudi. Ves dan sta vladala red in mir. Okoli 20 je nekdo začel streljati iz revolverja na vrtu blizu cerkve. Dva orožnika sta šla po uradni dolžnosti gledat, kdo strelja. Ko sta prišla do vrta, odkoder je prihajalo streljanje, sta slišala še dva revolverjska strela z dvorišča kmeta J. Kraljića, kjer je bil gostilniški šotor in v njem okoli 100 kmetov. Orožnika sta prišla na to dvorišče in vprašala, kdo strelja. Tisti trenutek je počilo še par strel v sosednjega vrta. Ker streljanje ni pomehalo in je bilo že več kmetov v šotoru vinjenih, je vodja patrulje odredil, da se preneha točenje pištol, prisotne kmete je pa pozval, da se razidejo. Stariji in resnejši ljudje so se odzvali orožnikovemu pozivu in takoj odšli, več mladih mož se je pa uprlo in so začeli pušiti kole iz ograje, da bi se uprli. Takrat se je spet zaslišalo revolverjsko streljanje s sosednjega vrta. Orožnika sta takoj zavila v dvorišče in krenila proti drugemu vrtu. Takrat se je Ante Kovačević, kmet iz Male Ciglane, prostak 14. pehotnega polka na dopustu odtrgal iz skupine kmetov, ki so ga držali in z revolverjem v roki planil proti voditelju patrulje orožniškemu naredniku Mitroviću Nasiju, nameril vanj revolver in sprožil, toda strel je ostal v puški. Orožniški narednik Mitrović je takrat ustrelil iz svoje uradne puške na napadalca Kovačevića in ga smrtno zadel v bedro, da je padel. Narednik Mitrović mu je vzel revolver, v katerem je našel neužgani strel in dve porabljeni vžgalni kapici.

Takoj nato je Vinko Antolić, kovaški pomočnik v Koknici, planil proti orožniškemu naredniku Petroviću in sprožil nanj iz revolverja strel, ki ga pa ni zadel; prevrtil mu je le čepico nad čelom. Isti trenutek je narednik Mitrović s strelom iz svoje uradne puške smrtno zadel Antolića v želodec, da je padel, nato mu je pa vzel revolver, v katerem sta se nahajala še dva naboja. Iz skupine prisotnih kmetov je padlo še več strel v smeri proti orožnikom, nakar je patrulja ustrelila še štiri strele, ki pa niso nikogar ranili. Potem so se kmetje razbežali in zdaj vladata red in mir.

Ranjena Kovačevića in Antolića so prepeljali v belovarsko bolnišnico, vendar sta 16. t. m. podlela ranam.

Organizacija JRZ

Belgrad, 17. sept. m. Radi vesti, da v nekaterih mestih v notranjosti države obstaja nesoglasja med prvaki JRZ, se iz vrst pristašev novoustanovljene stranke zatrjuje, da je samo vodstvo že storilo vse korake, da se odstranijo vsa nesoglasja, v kolikor bi se pojavila med pristaši nove stranke v posameznih krajih. Vodstvo nove stranke je obveščeno, da obstaja tudi med samimi pristaši želja, da se ne ustanavlja po več organizacij v posameznih krajih, temveč povsod samo po en krajevni odbor. Kot vse dosedanje dni, je tudi tekom današnjega dne bilo v tajništvu stranke zelo živahno vrvenje in so velike množice naroda tudi iz notranjosti države prihajale po razna navodila za ustanavljanje krajevnih odborov. Tekom današnjega dne je vodil posle v tajništvu stranke od širšega organizacijskega odbora dr. Laza Marković. Nocoj je odpotoval v svrhu organiziranja stranke v užiski okraj Milorad Vujčić, v vranski okraj pa je odpotoval Milutin Kopa. Organizacija stranke v belgradskem okraju je poverjena inž. Milutinu Petroviću.

Velik narodni tabor v Ptuj. V nedeljo, dne 22. sept. bo v Ptuj ob 11 po maši na miniritskem trgu veliki ljudski tabor, na katerem bodo govorili ministri gg. dr. Miha Krek, dekan Franc Sal. Gomilšek, Marko Kranjc in dr. Franc Sušnik. Popoldne ob 4 bo po mestu spreved od miniritske cerkve k cerkvi sv. Ožbalta, kjer bo ob 6 zvečer na prostem slavnostna predstava Miklova Zale.

Kdor se hoče prav živjeti v igro in razumeti, naj si nabavi igro v knjigi, ki bo te dni izšla v tiskarni sv. Cirila. Dobite jo v vseh njenih prodajalnah, tudi v Ptuj. Prodajali pa jo bodo tudi pri blagajni v soboto in nedeljo in na taboru v nedeljo popoldne.

V ptujskem okraju, ki obsega oba sodna okraja Ptuj in Ormož, je organizacija JRZ končana. Tudi vsaka katastralna občina ima že svoje zaupnike. V ponedeljek sta bila zaupniška sestanka v Ptuj in Ormož. Obsežno je poročilo o organizaciji minister v. p. Ivan Vesensjak. Poročilo je bilo sprejeto z velikim navdušenjem ter so vsi zaupniki tudi uradno vstopili v JRZ ter izvolili okrajni odbor. Predseduje mu minister Ivan Vesensjak, podpredsednika sta dr. Remec Alojz in Alojz Janžekovič.

Ljudski tabor v Konjicah. V nedeljo, dne 22. sept. po rani maši bo v Konjicah v Katoliškem domu velik ljudski tabor. Govorijo: minister dr. Miha Krek, dr. Josip Leskovar in Marko Kranjc.

V Ponikvah ob južni želi, so v nedeljo zaupniki nekdanje SLS sklenili, da stopijo z vso organizacijo v JRZ. Za predsednika JRZ je bil izvoljen g. Franjo Zličar, posestnik in gostilničar. Na sestanku so se zborovalci s hvalečnostjo spomnili svojega voditelja dr. Antona Korošca, ki je s svojo modro politiko omogočil udeleževanje zdravih narodnih sil.

Šod JRZ v Križevcih pri Ljutomeru. Pri telefonskem prenosu poročila o nedeljskem šodu dr. Kreka v Križevcih pri Ljutomeru se je vrnilo nekaj napak, ki kvarijo in popolnoma spreminjajo smisel govora g. ministra dr. Kreka. Tako n. pr. minister dr. Krek ni rekel: »Vsako pretirano reformiranje je zlo, temveč je izjavil v svojem govoru: »Vsako pretirano uniformiranje je zlo.« Kdor je pazno čital dotični del govora, je moral to napako tudi iz smisla dotičnega dela govora spoznati. Ker pa se ta napaka ponavlja tudi v drugih listih (n. pr. v »Hrvatski Straži«), ki ponatiskujejo nekatere dele ministrovega govora po našem poročilu, zato vrnjeno napako tem potom popravljamo.

V JRZ je stopil dr. Josip Rogić, ki je bil izvoljen na listi g. Bogoljuba Jevtića. Izjavil je, da je bil z osnovanjem JRZ postavljen zdrav temelj za končno rešitev hrvaškega vprašanja.

Smola Pohore. Iz Dubrovnika poročajo, da je tjakaj prišel senator dr. Angelinovič, da bi sklical zaupni sestanek svojih somišljenikov. »Obzore« poročajo, da se sestanek radi slabega odziva ni mogel vršiti.

»Bojevniki« se sam v svoji zadnji številki imenuje »edino tedensko glasilo« slovenske fronte izvenparlamentarne opozicije.

JRZ hoče sporazum z Hrvati

Minister pošte in brzojava dr. Branko Kalugjerčić je v Sarajevu izjavil, da je dosedanja politika razbijanja muslimanskih vrst zgrešena. »Naglašam, da nismo osnovali JRZ zato, da obkolimo Hrvate, niti za to, da se borimo proti njim, kakor nam to očitajo. Nasprotno, mi hočemo z brati muslimani in Slovenci pripraviti sporazum z brati Hrvati. Ne verjemite onim, ki dvomijo v možnost sporazuma. Mi bomo šli po tej poti dalje. Ko bomo to izvršili, se bomo oddolžili kralju in domovini ter bomo s tem ustvarili predpogoj za plodno delo na vseh drugih področjih našega političnega, socialnega in gospodarskega vprašanja. — »Obzore« pripominja, da pomeni izjava ministra Kalugjerčića pravo pojmovanje hrvaškega vprašanja. Ker je doslej že več ministrov izjavilo, da je treba rešiti hrvaško vprašanje, meni »Obzore«, da hoče vlada dr. Stojadinovića res pripraviti tla za končni sporazum. Pravilno je pripomnil minister Kalugjerčić, da je treba zaključiti dobo sedanjega eksperimentiranja in pogledati stvarnost v oči.

Novi politični zakoni

Belgrad, 17. septembra. m. Tukajšnji politični krogi so danes močno komentirali vesti jutranjega časopisa glede spremembe znanih političnih zakonov, za sprejem katerih je dr. Stojadinovića vlada v skupščini in senatu zahtevala od narodnega predstavnika pooblastila. Politični krogi smatrajo, da bo kr. vlada pospešila delo za sprejem teh zakonov, ki jih sedaj vsestransko proučuje in študira notranji minister dr. Anton Korošec. Takoj ko bo notranji minister proučil in določil temelje za izdajo znanih osnutkov o spremembi omenjenih političnih zakonov, jih bo predložil v pretres in odobritev kr. vladi.

Dr. Vilder v Belgradu

Belgrad, 17. septembra. m. Sredi je odpotoval v Zagreb dr. Vencislav Vilder, eden voditeljev SDK iz Zagreba. Zaseba svojega bivanja

v Belgradu je imel Vilder več sestankov s svojimi prijatelji v Belgradu. Cilj njegovih razgovorov je bilo medsebojno obveščanje, predvsem o stanju med narodom, dalje pa tudi o notranje-političnem položaju. Na teh sestankih so prvaki tukajšnje opozicije tudi razpravljali o ostalih vprašanjih, ki se tičejo takozvane združene opozicije kot celote. Tako so govorili o vprašanju skupnega programa in ostalih aktualnih problemov. Kakšnih definitivnih sklepov na teh konferencah, ki so imele, kot rečeno, čisto informativen značaj, ni bilo sprejetih. Neposredno pred svojim odhodom je izjavil dr. Vilder časnikarjem, da je bila glavna njegova naloga, da obdrži zvezo z združeno opozicijo.

Minister Janković napoveduje ozdravljenje demokracije

V nedeljo se je v Kruševu minister kum in rud Gjura Janković sestal s svojimi somišljeniki, ki pripravljajo ustanovitev JRZ. Na sestanku je minister spregovoril o važnih sodobnih vprašanjih. Med drugim je dejal, da je Jevtićeva vlada izvedla volitve na način, ki je moral povzročiti pravo zmešnjava v državi. To je bila prava politična vojna, ne pa volitve. Takšnemu stanju bi morala slediti splošna izprememba vlade. Ker ni imela združena opozicija skupnega programa je prevzela oblast sedanja koalicija. »Z dr. Korošcem in Spahom smo se sporazumeli v vseh važnih vprašanjih. Ustanovili smo JRZ in tudi zato, da ozdravimo bolno demokracijo. JRZ ne pomeni uspeha vlade, ampak naroda samega. V državi se lahko organizirajo vse stranke, toda le pod pogojem, da spoštujejo ustavo. Mi nočemo nikakega monopola. Vemo, da so socialne, gospodarske in politične razmere težke, toda državljani morajo imeti toliko zavesti, da ne bodo gledali državne politike skozi naočnike povsem krajevnih razmer. JRZ nima nikakih zvez z vlado, prepričani smo, da se bo narod oklenil nove stranke. Potrebno je, da se narod organizira; kajti edino na ta način je mogoče povoljno rešiti vsa vprašanja. Narodu je dobro znano delo politikov pod prejšnjimi režimi, zato je naravno, da se bo teh političnih voditeljev otresel, ne da bi bila potrebna za to posebna propaganda. Premalo časa je poteklo, kar je prevzela oblast sedanja vlada, da bi se mogli uspehi vlade čame čutiti. Gotovo je, da se bodo razmere kmalu zboljšale. Vlada pripravlja tri temeljne zakone in kot član vlade vam lahko izjavim, da bodo ti zakoni v kratkem uveljavljeni; intrige, da se politični zakoni ne bodo uzakonili, so brez podlage. Mi vemo, da ti zakoni niso potrebni samo za nas in za opozicijo, ampak za ves narod. Sirijo se razni glasovi, da je stanje na Hrvaškem nevzdržno in da vlada ne daje jamstva za edinstveno politično življenje. Res je bilo več incidentov, toda ti spopadi ne morejo preprečiti pravilnega uvajanja demokracije. Kakor iz hiše lahko uidejo norec na svobodo, tako se zgodi lahko tudi v državi; toda mi bomo norec poslali v norišnico in svobodo bomo branili. Razmere na Hrvaškem se vidno boljšajo. Naše delo teži za tem, da vsak državljani zadobi občutek, da je v isti vrsti, da ni podrejenih in nadrejenih. Tako ne bo več sporov. Ne kot član vlade, ampak kot pristaša JRZ izjavljam, da akcija JRZ lepo napreduje. V njo stopajo enako Srbi, Hrvati in Slovenci, pa najsi bodo to pravoslavni, katoličani in muslimani. Tako bo JRZ izraz vsega našega naroda.

★

»Jutrova« nepazljivost. Včerajšnje »Jutro« se pod naslovom »Slovenec« in 50-letnica Ciril-Metodove družbe spodbija ob naš list čez, da ob 50-letnici Ciril-Metodove družbe niso žrnili niti besedice glasila, ki se tako rada ponašajo, da najbolj brani slovensko stvar... Ako bi si spod urednik »Jutrovi« »Beležek« nekoliko bolj ogledal »Ponedeljskega Slovenca«, bi videl na prvem mestu »Ljubljanske kronike« pod naslovom »Jubilejni občni zbor Ciril-Metodove družbe« lepo poročilo o jubileju »Ciril-Metodove družbe«. Ta »Jutrova« nepazljivost pa nas je opozorila še na drugo »nepazljivost« »Jutrac«, njegovega mariborskega »Večernika« in vseh ostalih oficijelnih in neoficijelnih JNS-krogov. V Mariboru je namreč isti dan praznovala svoj 50-letni jubilej »Tiskarna sv. Cirila«. Narodno-obrambne zasluge »Tiskarne sv. Cirila« za severno Slovenijo so pač najmanj tolike, kot zasluge Ciril-Metodove družbe za ta kos slovenskega sveta. Pa se ni tega zaslužnega jubileja spomnilo niti »Jutro«, niti ostala JNS-javnost, niti tisti odličniki JNS, ki še danes zavzemajo vsake položaje v javnem življenju v Mariboru, odkoder je Tiskarna sv. Cirila 50-let vršila svoje neprecenljivo narodno-obrambno delo.

Znižanje plač državnih uradnikov in upokojencev

Belgrad, 17. sept. AA. Na seji ministrskega sveta, ki se je vršila danes od 17 do 19, je bila sklenjena poleg resornih stvari uredba z zakonsko močjo o zmanjšanju osebnih prejemkov državnih in samoupravnih uslužbencev. Znano je, da so cenovno življenjskim potrebščinam in posebno kmetijskim pridelkom v zadnjih letih tako padle, da gotovo ne opravičujejo obstojanja posebnih draginskih doklad. Imajoč v vidu te činjenice na eni strani in na drugi strani dejstvo, da so naši predačuni v zadnjih letih stalno zaključeni z večjim deficitom, je bilo neobhodno potrebno, izvesti nujne sklepe, namreč, da se mora radi tega pristopiti k zmanjšanju draginskih doklad. Zato se je kr. vlada odločila, ker je predhodno izvršila tudi že znižanje materialnih izdatkov, ker radi gospodarske krize ni mogoče niti misliti v tem trenutku na povečanje davčnih bremen. Kr. vlada pričakuje, da bodo tudi sami uradniki in upokojenci razumeli te ukrepe kot nov korak za saniranje državnih finančnih, kajti samo pri urejenem finančnem stanju države lahko pričakujejo, da se bodo plače izplačevale pravočasno in v polni vrednosti narodnega denarja.

Skupno zmanjšanje v primeri s sedanjim stanjem osebnih prejemkov bo zneslo okoli 400 milijonov dinarjev, kar pomeni povprečno 7 odstotkov zmanjšanja od skupnih prejemkov posameznih uradnikov in upokojencev. Zmanjšanje je bilo izvršeno začeti od ministrov preko banov do najnižjih državnih uradnikov. Izvzeti so samo aktivni podoficerji v vojski in stari upokojenci, ki so bili upokojeni po zakonih pred letom 1923. To uredbo bo objavilo finančno ministrstvo 19. t. m. ter bo stopila v veljavo 1. oktobra leta.

Obisk poljskih zadružnikov

Belgrad, 17. sept. m. Jutri bo prišlo v našo državo 74 poljskih zadružnikov na obisk našim združnim organizacijam. Pripeljali se bodo čez Maribor, odkoder bodo nadaljevali pot proti Ljubljani, kjer jih bodo sprejeli in pozdravili zastopniki tamkajšnjih združnih organizacij. V Ljubljani se bodo mudili dva dni in si bodo pod vodstvom slovenskih zadružnikov ogledali vse važnejše slovenske zadružne ustanove. Obiskali bodo tudi Bled, iz Ljubljane gredo v Zagreb, kjer bodo istotako ostali dva dni, nato pa bodo odšli na otok Rab, kjer bodo teden dni počivali. Od tam gredo v Split, odkoder bodo po enodnevnem bivanju odšli v Dubrovnik, nato pa v Sarajevo in preko Užic v Belgrad. Za razgledovanje združnih organizacij v Belgradu bodo porabili dva dni, nato pa bodo šli čez Novi Sad nazaj v Varšavo. Na čelu poljskih zadružnikov se nahaja g. Pomijalski, predsednik vrhovne poljske zadružne ustanove. Predstavniki poljskega združništva bodo v naši državi pristočno sprejeti in bodo ob tej priliki z našimi združarji mnogo doprinesli k pozitivni in poglobitvi odnosov med bratskima slovanskima narodoma.

Lovshi fond

Belgrad, 17. septembra. AA. Na podlagi lovškega zakona je minister za gozdove in rudnike izdal pravilnik o porabi in ravnanju z osrednjim lovskim fondom. Ta fond se ustanovi v svrhu čim intenzivnejše in smotrenejše povzdige gova, upravlja ga pa ministrstvo za gozdove in rudnike. Dohodki osrednjega lovškega fonda sestojijo iz osemstodotnega prispevka od letnih brutto dohodkov vseh lovskih banovinskih fondov in lovškega fonda uprave mesta Belgrada. Banske uprave in uprava mesta Belgrada so dolžne vsake tri mesece pošiljati osem odstotkov dohodkov iz lovškega fonda ministrstvu za gozdove in rudnike. Pravilnik podrobno ureja porabo dohodkov tega fonda za čim uspešnejše pospeševanje in povzdigo lova.

Ta pravilnik dobi obvezno moč za področje uprave mesta Belgrada in banovin, kjer je lovski zakon od 5. decembra 1935 že dobil obvezno moč, z dnem razglasitve v »Službenih Novinah«, v drugih banovinah pa kadar stopi v veljavo lovski zakon.

Promet z devizami urejen

Belgrad, 17. septembra. AA. Dopolnitev pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami.

Na podlagi čl. 9. pogodbe med državo in Narodno banko za izvršitev zakona o denarju kraljevine Jugoslavije od 11. maja 1931. in na predlog Narodne banke je finančni minister izdal sklep, da se v pravilniku o ureditvi prometa z devizami in valutami od 7. oktobra 1931 za čl. 5. dola čl. 5. a) a to-le vsebino:

Izvajanje efektivnih plačilnih sredstev tako v domači kakor v tuji valuti, v kakršnikoli obliki, kakor tudi deviz, vrednostnih papirjev in kuponov teh papirjev v inozemstvo, neposredno in po pošti, se lahko vrši samo v primerih, navedenih v tem pravilniku in s sklepi finančnega ministra, oziroma na podlagi posebnih pooblastil finančnega ministrstva. Pošiljanje čekov in nalogov, ki se deponirajo na inozemske terjatve, po pošti v inozemstvo, se lahko vrši samo na podlagi pooblastil finančnega ministrstva. Ižemo delajo vse pošiljke Narodne banke in čeki na tuje banke od naših bančnih zavodov, pooblaščenih za promet z devizami in valutami.

Iz bančnega in valutnega oddelka finančnega ministrstva.

Dopust za Križevce

Belgrad, 17. septembra. AA. Z odtokom kmetijskega ministrstva je dovoljen dopust uradnikom poljedelske stroke iz ministrstva in njegovih ustanov, ki se žele udeležiti proslave gospodarskega godzarskega učilišča v Križevcih dne 28.—30. septembra t. l. Dopust znaša tri dni brez potovanja.

Popust poljedelskim delavcem za prevoz žita, ki so ga dobili mesto plače

Belgrad, 17. septembra. AA. Poljedelsko ministrstvo razglasa, da je vsem poljedelskim sezonskim delavcem, ki so si pri svojih delodajalcih namesto denarja zaslužili žito ali koruzo, dovoljen popust, tako da plačajo tretjino voznine za prevoz tega blaga. Na tovrstnem listu morajo dodati potrdilo delodajalca, da so žito zaslužili namesto denarja, in koliko kilogramov so na ta način dobili. To potrdilo potrdi občina, da so navedbe delodajalca resnične. Popust velja v času od 10. septembra do 31. decembra t. l. od vseh postaj na področju vzhodno od Striživojne, Vrhpolje, Osijek, Beli Manastir, Baranjsko, Petrovo selo in severno od Save in Dunava do vseh postaj.

Medn. kongres vojnih invalidov

Belgrad, 17. septembra. m. Od 18. do 23. septembra bo tukaj velik mednarodni kongres vojnih invalidov. Na kongres so že prišle delegacije vojnih invalidov Rumunije, Češke in Poljske. Rumunska delegacija je prispela sredi z ladjo »Kralj Aleksander«. Delegacije nemških vojnih invalidov ne bo, zastopala pa jih bo danska delegacija. Vsega skupaj bo na kongresu sodelovalo kakih 200 delegatov.

Hmelj

Zalec, 17. sept. Hmeljarska zadruga sporoča, da se je zadnje par dni, zlasti danes v obilni meri prevzemalo nakupljeno blago ter so bili kupci predvsem s tem zaposleni. Kljub temu pa se je tudi razmeroma precej živahno nadaljevalo z nakupovanjem in so kupci plačevali najboljše blago po 25 do 26 Din z naplinitno in tudi precej čez kilogram, za srednje blago 20 do 23 Din, za dobro srednje pa 23—25 Din. Presoja kakovosti blaga je glede strogosti precej popustila in se prej le kot drugovrstno blago plačuje sedaj kot prvovrstno. Tudi za cenejše in v barvi slabše blago je mnogo zanimanja in se plačuje, kakor je pač kakovost, po 10 do 20 Din za kg. Tendence je za najboljše in zlasti v barvi brezhibno blago izredno čvrsta ter tudi za prvovrstno zelo živahna.

Zatec, 17. sept. Z nakupovanjem se nadaljuje in plačuje prej ko slej 30 do 35 Kč, to je 54 do 65 Din za kg. Za najboljše blago so kupci plačevali že tudi izjemoma 37 Kč, to je 67 Din, dočim je več povpraševanja za drugovrstno blago, katerega plačujejo po 28 do 30 Kč, to je 51—54 Din. V splošnem je položaj nezpremenjen, tendenca pa neenotna. V Roudnici je prodanega od sedaj nekako do polovice pridelka in se z nakupovanjem mirno nadaljuje. Cena je 25—27 Kč, to je 45 do 49 Din.

Iz Amerike poročajo, da je pridelek ogrožen v sled peronospore in da bo ponekod polovico pridelka ostalo neobranjena. Kupčija se razvija počasi in se plačuje po 0.20 dolarja, to je 10 Din za kg.

Belgrajske vesti

Belgrad, 17. sept. m. Davi se je vrnil v prestolnico ministrski predsednik dr. Milan Stojadinović. Z istim vlakom je prispel sem tudi minister brez portfelja dr. Miha Krek.

Belgrad, 17. sept. m. Napredoval je v 6. pol. skup. pri DHB v Ljubljani Dragotin Banjac. V glavni podružnici DHB v Skoplju je postavljen za knjigovodjo v 6. pol. skup. Adalbert Smrekar. Premeščeni je v poštini urad Slovenjgradec Stanislav Ribarić, doslej v Mariboru I.

Ravna Reka, 17. sept. m. Davi so se podali na delo vsi rudarji, ki so več dni stavkali zaradi neizplačila mezd. V tem rudniku je zaposlenih tudi veliko številu slovenskih rudarjev.

Belgrad, 17. sept. m. Semkaj sta prispela generalni ravnatelj in ravnatelj TPD Skubec in dr. Vrhune ter sta tekom današnjega dne obiskala več merodajnih faktorjev v posameznih ministrstvih radi zvižanja dohoda premoaga za potrebe državnih železnice iz slovenskih rudnikov.

Težave naše bolnišnice

Ljubljana, 17. septembra.

Obiskovalci, ki hodijo obiskovat bolne sorodnike v bolnišnico, skoraj ne morejo verjeti, da je vse to res, kar jim bolniki pripovedujejo. Saj pa je tudi težko verjeti, da spijo na oddelku za notranje bolezni, na kirurškem oddelku in oddelku za nos, ušesa in grlo bolniki ponoči v dvoje. Čez dan obiskovalci le tuhtajo, kako leži v postelji poleg starejšega moškega majhen fantek, ali zraven mamec tuja punčka. Zvečer, ko morajo vsi bolniki v posteljo pa se dvorane na teh oddelkih močno spremenijo. Skoraj v vsaki drugi postelji ležita po dva. Razumljivo je, da najtežji bolniki spijo sami v posteljah. Okrevaljoči bolniki in lažje bolni pa se morajo zadovoljiti s polovico postelje.

Ni lahko razumeti, kako je prišlo do tega, da je ljubljanska bolnišnica vedno bolj polna in da je praktično nikdar ni mogoče izprazniti v toliko, da bi bila vsaj tretjina postelj nezasedena. Naraščanje števila bolnikov je v zvezi z modernimi načini zdravljenja in posledica tega je, da pošiljajo zdravniki vse bolnike, katerim sami ne morejo pomagati, v bolnišnico. Bolnišnica pa je zavod, ki je namenjen za vse, in če je še tako polna, mora vendarle sprejemati vsaj najnujnejšega zdravljena potrebnega bolnike. Vsekakor priznamo odločujočim faktorjem, da so se potrudili in dvignili kapaciteto bolnišnice do skoraj nerazumljivo visoke številke. L. 1922 je bolnišnica v sedanji obliki sprejela vsega skupaj 12.810 bolnikov. V letu 1934 pa je bolnišnica sprejela skoraj še enkrat toliko bolnikov, namreč 24.440. Če vpoštevamo, da ima bolnišnica z vračunanimi kočaricami za dojenčke le 885 postelj, potem vidimo, da pride na eno posteljo v teku tega leta 10 bolnikov. To število pa še zdaleka ne pokaže obupnega stanja na nekaterih oddelkih. Kirurški oddelki imajo 217 postelj. Po mesečnih statistikah iz lanskega leta pa sledi, da je kirurški oddelki imel povprečno najmanj bolnikov takrat, kadar jih je bilo 250. Srednji obisk, ki ga moremo smatrati tudi kot povprečno število bolnikov na kirurškem oddelku skozi vse leto, zaznamuje 270 bolnikov. Povprečni največji obisk pa znaša 320 bolnikov. Te številke že kriče, saj celo pri najslabši zasedbi vedno manjka postelj, pri povprečni za vse leto veljajoči zasedbi pa manjka že celih 53 postelj. Povprečno toliko bolnikov mora torej ležati v posteljah v dvoje.

Uprava si skuša pomagati na vse načine, da se reši pomankanje prostora in postelj. Tako je na primer oddelki za nos in ušesa dobili na pomoč leseno barako, v kateri leže bolniki na posteljah in celo na samih blazinah na tleh. Pa tudi drugače skuša uprava rešiti se iz stiske. Pred leti je znašala povprečna doba, katero je preživel bolnik v bolnišnici, 7 dni. Zadnja leta se je ta doba že skrajšala na 5 dni. Jasno je, da v poslednjem primeru odhajajo bolniki iz bolnišnice brez kaj hitro morejo prestopiti prevoz brez hujših posledic. Na to, da bi se bolniki v bolnišnici temeljito ozdravili, sedaj niti misliti ne moremo več. Zlasti na kirurškem oddelku primanjkuje prostora. Vsak dan ponavljajoče se gipsanje zlomljenih udov ni več mogoče v primernih prostorih in zdravniki so prisiljeni, da v lažjih primerih ponesrečencu pomagajo kar na nosilih, na katerih so ga prinesli v bolnišnico. Dopoldne se more o tem prepričati vsako in videl bo, da je naravnavanje zlomljenih udov in vlaganje v gips zadeva, ki se opravlja na hodnikih kirurškega oddelka, torej pred dvoranami, kjer leže drugi bolniki.

Ni dvoma, da ima ljubljanska bolnišnica pri sedanjem velikem številu bolnikov tudi premalo zdravnikov. V vsej bolnišnici je 10 primarijev, med katerimi je 1 volonter, torej brezplačen, drugi pa dela za malenkostno nagrado. Nadalje je v bolnišnici 8 zdravnikov asistentov in 18 zdravnikov sekundarijev. Nadalje je delalo še 12 zdravnikov volonterjev, ki so opravljali ista dela in imeli iste dolžnosti, kakor drugi nastavljeni zdravniki, dokler niso pred kratkim stopili v stavko. Od nekdanjih 48 zdravnikov jih je sedaj v bolnišnici 36; njih število se je torej zmanjšalo za celo četrtino. Zdravniki volonterji, ki so stopili v štrajk, zahtevajo med drugim tudi to, da se čimprej omogoči razširjenje ali povečanje bolnišnice, ki v sedanji obliki nikakor več ne služi svojemu namenu. Njih stavka je ne glede na pravične zahteve, ki jih stavljajo radi svojega lastnega službenega odnosa, povsem upravičena zlasti še zato, ker bo morda vendarle zainteresirala vso našo javnost. Prepričani smo, da bo uprava, ki je storila vse, da pomaga čim večjemu številu bolnikov, rada potrdila naše poročilo in tudi na merodajnih mestih dokazala, da stanje naše bolnišnice zahteva nujne temeljite rešitve.

čena zlasti še zato, ker bo morda vendarle zainteresirala vso našo javnost. Prepričani smo, da bo uprava, ki je storila vse, da pomaga čim večjemu številu bolnikov, rada potrdila naše poročilo in tudi na merodajnih mestih dokazala, da stanje naše bolnišnice zahteva nujne temeljite rešitve.

G. ban zdravnikom-volonterjem

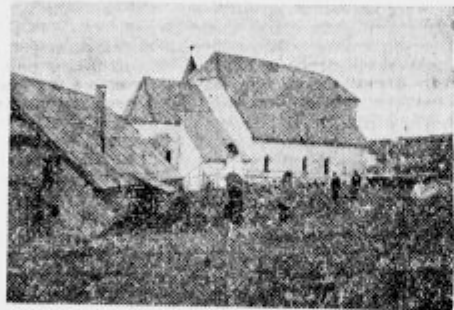
Ljubljana, 17. sept.

Danes je sprejel g. ban, dr. Natlačen odposlanstvo zdravnikov-volonterjev ljubljanskih bolnišnic, ki so radi težkega položaja, v katerem se nahajajo, 15. avgusta prenehali z delom. G. ban je bil že informiran o težavah zdravnikov-volonterjev in jim je obljubil, da bo zastavil ves svoj vpliv, da se z novim proračunskim letom razpišejo v ljubljanskih bolnišnicah nova zdravniška mesta, ki so nujno potrebna za redno poslovanje bolnišnic. Na prošnjo zdravnikov-volonterjev, da se jim začasno podeli podpora iz kateregakoli fonda, je g. ban odgovoril, da nima še zadostnega vpogleda v finančno stanje banovinskih fondov, da pa si bo dal o stvari referirati in da bo mladim zdravnikom, kolikor bo le mogel, pomagal. Ob koncu je g. ban izrazil željo in nasvetoval, naj zdravniki-volonterji kljub težkemu gmočnemu položaju iz usmiljenja do bolnikov prično zopet delati v bolnišnicah, ki jih tako nujno potrebujejo. Odposlanci zdravnikov volonterjev so g. banu odgovorili, da bodo obvestili svoje tovariše o njegovi pripravljenosti in želji, naj se zopet vrnejo na delo.

Prepričani smo, da bodo gg. zdravniki-volonterji, ki do razpisa novih službenih mest ne zahtevajo več kakor samo malenkostno podporo, ki naj bi jim omogočila kritje stroškov za najskromnejše življenjske potrebe, glede na obljube g. bana in iz usmiljenja do bolnikov, ki so najbolj prizadeti, v resnici sledili pozivu g. bana in šli zopet na delo.

Lepo lantovsko slavlje na Uršlji gori

Takega slavlja vrh Uršlje gore še ne pomni. Že v soboto popoldne so se zgrinjale od vseh strani številne fantovske vrste. Skoraj ni bilo župnije iz štirih dekanij: Skale, Stari trg, Prevalje in Dravograd, odkoder ne bi prišli fantje. Da, celo iz najoddaljenejših župnij so prišli. Bili so to najboljši in najzavednejši fantje, ki se niso ustrašili dolgega in napornega pota. Vrli Razborčani pa so pripravili ogromno gromado za kres, ki je zažarel v noč in oznanjal slavnost katoliške mladine. — S pesmijo »Hej Slovenci se je otvorilo kresovanje. Zastopnik škof. vodstva Fantovske katoliške akcije, Mirko Geratli iz Maribora, je v navdušenem govoru, ki je bil čisto prekinjen z burnim pritrdjenjem, zajel vse stremenje mladih duš ter pozval zbrano mladino, da prične povsod kres verskega navdušenja in zvestobe onim našelom, ki so jih oznanili Šlomšek, Krek in Jeglič. Po go-

voru so med tamburanjem zbora iz Prevalj žarele visoko proti zvezdnatemu svodu rakete in sipale snope barv. Od kresa, ki je še gorel, so se podali fantje in vsa druga množica v cerkev sv. Uršule, kjer so bile pete litanije Matere božje. V nedeljo zjutraj, 15. septembra, ko je zarja napovedala sončni vzhod, so zapeli zvonovi v slovesni melodiji, topiči so se oglašili in vabili še nove zborovalce, ki so se zgrinjali od vseh strani. Malo pred 10 se je uvrstila dolga procesija mož in fantov, na čelu križ in pa prapor FKA iz št. Ilja pri Velenju ter se med pritrdjenjem zvonov podala v cerkev, kjer je imel škofjaki aktuar g. Janko Kokošinek globoko zasnovan cerkven govor o ciljih in sredstvih Katoliške akcije. Med mašo, ki jo je daroval g. Janko Kokošinek, so vsi udeleženci prepevali pesni, ki so se peale na evharističnem kongresu v Ljubljani. Po maši se je vršilo na prostoru pred

Ko bi oče moral priti

Schichtov **RADION** pere sam

Evropski arheologi v Sloveniji

Od Celce do Poetovia.

Kljub poznemu popoldnevu so si arheologi ogledali celjski muzej, kjer je med temi vzbujal posebno pozornost kip rimske vojske, med drugimi najdbe iz Potočke zijaške, med tretjimi ostale predzgodovinske zbirke. Sodba, da je »rimske vojske« kesnejše, nerimsko delo, ima mnogo verjetnosti, potreba bo ugotoviti njegovo provenienco. Po muzeju je vodil prof. Orožen, Olševski je tolmačil prof. Brodar. V sredo zjutraj je bil ogled rimskega mesta Celcia, kolikor je še danes ohranjeno, s tem pa je konservator Stele združil ogled novo odkritih fresk v farni cerkvi, ki so zanimivost zase. Še v teku dopoldneva je nato vsa skupina krenila v Ločico pri Celju, kjer se nahajala rimska tabor druge italiske legije iz leta 170 po Kr. Tu je vodil dr. Fran Lörger, ki je tabor tudi izkopal. Po končanem ogledu je bil razgovor o taboru; poleg Bersuja, ki vidi v nekaterih delih tabora mlajše sestavine, so se

debate udeležili Egger, Absamič, Lörger, Kahrstedt, Saria in drugi. Drugi del razgovora je veljal kontinuiteti naselitve v Savinjski dolini in okolici Celja in Japodom. Vprašanje, ali imamo v najdiščih latenskih predmetov oprava z novo etnično grupo, je Bersu potrdil, dočim so drugi, Kahrstedt in Alföldy, pojav razlagali deloma z gospodarskimi momenti, deloma časovnozgodovinsko. Kako stoji stvar v slovenskem ozemlju, je očitno Ložar, ki je poudaril razliko med čistimi keltskimi inventarji, kot so Mokronog, Drešnja vas in drugi, in pa med ilirskimi skupinami, kot so Vinica, Prozor in druge. Te opombe so nato tikale tudi načina izkopavanja in prozorske nekopole in soglasno so pritrdili, da imamo v Kompoljskem inventarju na zagrebški razstavi, čist inventar, ki je dobro izkapan, dočim je pomešanost drugih posledica slabega izkopa. To pa je za spoznavanje japonske kulture bistvene važnosti. V besedo so posegli tu še Bersu, Hoffiller, Dehn in zlasti Egger, ki je historično načel vprašanje italjskih zakladov. Bersu je zaključil debato s točno precizacijo, da so krog predzgodovinske vede mnogo širši in zamotanejši nego hioriconti, ki nam jih nudi antiočno literarno izročilo; Izkopavanja, da bodo prinesla največ jasnosti.

Po tem izredno lepem razgovoru so arheologi krenili v Celje, kjer jim je priredila kosilo mestna občina. Župana je zastopal direktor dr. Subić, ki je ekskurzijo pozdravil; zahvalil se mu je docent Koethe. Nato je bil odhod v Smarje pri Jelšah. Tu je dr. Lörger razkazal rimsko vilo, ki jo je prišel tam izkopavati. Na nadaljni poti so si gostje ogledali še Rogaško Slatino, nato pa sta oba avtomobila oddrčala z njimi preko Ptujske gore, kjer je razkazoval čudovito lepoto te stavbe konservator Stele, v Ptuju, kamor so prišli že v trdem razgovoru.

cerkveno hišo fantovsko zborovanje, katerega je otvoril zastopnik dek. vodstva FKA iz Slovenj-gradca tov. Matko Vostner ter podal besedo predsedniku škof. vodstva FKA iz Maribora g. Mirku Geratliju. Govornik je v tehničnih izjavah orisal sv. Evharistijo kot središče in temelj poštenega fantovstva. — Navdušeno je pozdravil v imenu šoštanjskih fantov tov. Resnik, v imenu Guštanjanov Kotnik Ludovik in v imenu Prevaljčanov tov. Pavel Lorenci.

Kres, ki je zagorel 1700 m visoko na Uršlji gori, je zajel vse fante udeležence in lepo uspeša prireditelj bo rodila brezdvoma sadove na verskem, pa tudi na prosvetnem polju. Tisoče fantovskih src iz Pece in Uršlje gore, iz Saleške doline in Slovenskega Korotana se bo strnilo v en sam kres, ki bo gorel za Boga in Njegovo pravico.

Marij Avčin:

Nekaj slik iz Poljske

(Nadaljevanje)

OTWOCK — JUDOVSKO MESTO

»Moj Bog, ga vidiš, dva, trije in tam zopet! Sokole moj, kam sva zašla! Sami židje so v Otwocku!« je utrujen od poti tožil prijatelj.

Obsuli so naju. Tepli so se za najina kovčka. In pri tem vreščali, da bi kmalu rabila silo. Niti besede nisva razumela, kaj govorijo. Imajo svoj jezik, nemščini podobno. »A blind« se pravi slepec in »morgen« se pravi jutro.

Kovčka sta bila že na doročki, ne da bi komu kaj naročila. Z rok nama ju je vzem amor sceleratus habendi, ki je bil živ upodobljen v kočijažu. »Sanatorium mjeskie« odredim in že se zbliževa po cesti, ki je tlakovana z velikimi okroglimi kamni.

»Huda bo, bratec« sva si rekla. Hiše so v vrtove pomaknjene, lesene, rjave in kar se da umazane. Trgovine, pralnice z mungami, ki jih pri nas vidiš le redko, pek, mesar, izposojevalnica koles a svojim inventarjem krato cesti njeno uzakonjeno širino. Smrad po cvrti gosji masti in vzhod bazarja ti kratkita vdih. In v teh pogojih življenja se dostojanstveno gibljejo židje: bradati, v kaftanih, z malo, črno čepico, pri ušesih nakodrani otroci, žene zanemarljivo spetih las, zato pa lepa dekleta. Vsakdo nese kaj: če le mogoče kakšno gos ali tri, štiri pičke v gajbici, košaro ali svežet starega perila. Kakor na slikah v zgodbah svetega pisma.

Pravih Poljakov tu skoraj ni. Izmed desetih tisočev prebivalcev jih je komaj nekaj nad dve sto. Sicer pa postaja Otwock proti okrajkom čistejši in je celo letoviški kraj s številnimi penzionati in slovi po dobrem zraku.

Vse zle slutnje so se nama razblinile, ko se je kočija ustavila pred močeno stavbo staropolskega etila. To je sanatorij, ki bo dva meseca najin dom in delavnica.

Amor sceleratus habendi nama je v svoji plemenski pravičnosti zaračunal za kratko vojniško kočijo pet zlatih, dasi je taksa, kakor sva pozneje zvedela, samo zlati in pol. Pa pustimo to. Slavljani rad odpuska. Zbesni se pa, ko te taisti voznik ustavi na cesti in se ti zopet ponudi za isto ceno. Le to vem, da sem bil rdeč, da sem govoril kar po slovensko in da židka ni bilo nikdar več pred očmi.

Mestni sanatorij in življenje v njem.

Velika, trinadstropna stavba, grajena v dvoje kril, pri kateri se ni nič štedilo. Pročelje smiselno okrašeno s cveticami v koritcih: beli, rdeči in

Mestni sanatorij za pljučno bolne v Otwocku

rumeni kapucinčki pritajeno poznavajo. Pred stavbo je velik park z borovim drevjem in gredicami, v njem igrašče za kroket, ki so ga zgradili možiki bolniki sami.

Sanatorij je namenjen predvsem jetičnim iz Varšave, ki jih pošlje tja liga borbe proti jetiki in imajo ti izbrani zdravljenje in bivanje popolnoma zastoj. Pa tudi drugi, ki se ležijo na lastne stroške, imajo dostop, to pa le, če je kaj prostih mest.

Bolniki so ena sama velika družina, ločena le v mladino in starejše in resnejše. Nihče ne bi rekel za tiste, ki se lahko sprehajajo po parku, da so bolni. Neverjetno lepe bolnice z velikimi, sanjaviimi očmi in krasno kožo loči le neka posebna poteza okrog ust, ki izraža skoraj posmeh in nezaupanje od drugih srečnih, ki beže pred vrtno ograjo.

Tega smeška bolnice dolgo nisem razumel. Tale dogodbica ga mi je osvetlila. Majewska Jozefa je bila brezposelna delavka petdesetih let. Ni je zdržalo v ograjenem vrtu. Izmuznila se je v gozd preko ceste. Na večer se je vračala s šopkom resja v roki. Srečati bi se morala z mlado mamico, lepo ženo v polnem cvetju, ki je vodila dva otroka. Majewska Jozefa je obstala in strmela v sliko, ki je njej ni bilo dano doživeti. In mati? V brezčutnem gonu samice je zavpila: »Otroka, stran, jetična!« Čez obraz delavke je prvič blisnil oni prezir, ki ga toliko časa nisem mogel razumeti.

Geslo onih, ki so še toliko pri moči, da lahko hodijo, je: carpe diem. One pa, ki so že priklenjene v posteljo, so drugačne. Bavijo se z malenkostmi: vezejo monograme, ena drugi pišejo v spominske knjige, delajo piške in »lakke«, kakor tu pravijo punčkam iz volne in se utegnejo po vse popoldne posvetovati, kakšna očesca bi ustavile tej mali srečici. Kodrajo si lase in likajo pentlje, pri tem tiho pojejo.

Nad vsako posteljo je podobica, svetilnica ali kipec čenstohovske Matke. Na spalnih mizicah leže zdravila, fotografije dragih in dve, tri ženske potrebnosti. Pri vratih vise muholovci. Tu prebivajo one, katerih zgodba bo prej ko ne taka, kakor je bila zgodba male Jadvige.

Jadviga je bila stara 30 let. Vsakdo bi ji pri sodil le 16. Bila je lepa in mila. V zdravilišču je bila že osmi mesec in se ni mogla popraviti. Vedno je govorila: do konca poletja bom še, v jeseni že ali spomladi bom umrla. Pri tem se je smejala in norčevala iz praškov, kroglice in tekočin, ki jih ni hotela uživati.

Vsako nedeljo je je obiskala mamica, stara, ljubka, siva gospa. Od vseh bližnjih ji je ostala le hčerka. Mati ji je vedno prinesla cvetlice in zavitek sadja, ki ga je Jadviga imela silno rada.

Jadviga se je počutila slabša in slabša. Stutili smo. V sredi tedna je vročina narasla, v zraku se je že tri dni pripravljalo na nevihto. Sestra je deklici nasvetovala duhovnika. Odklonila je: saj bom še prestala, saj še ni čas, saj še ni jesen.

Soparno nedeljsko jutro je bilo, ob osmih. Jadviga je bruhnila kri, prvič in drugič. Umirila se je. Čez čas še tretjič in je prežgodaj vdihnula — zadušila se je. Shujšano in oslabele telesce je vztrepetalo, hotela je še nekaj izgovoriti, pa ji ni bilo dano.

In kakor vsake nedelje je prihajala sivolasa mamica skozi vrt — v eni roki cvetlje, v drugi zavitek s sadjem. Jadviga jo je čakala...

To poslednje svidenje upodobljenega lika materine ljubezni z mrtvo hčerko je bilo zame mnogo hujše, kakor smeh brezkrvnega vreza v marmornato belom, mrzlem telesu male Jadvige: pa bodi otrok solnce, če moreš!

Pravo nasprotje vsega tega malega in bolnega sveta je bila sestra Stanislava, zajetna dama štiri-desetih let, rdeča, zdrava in vedra, vzor velikega dela in dobrote. Od vseh gester je imela največ dela. Laboratorij, obsevanje, operacija, sterilizacija, pneumothorax, povsodi je bila, brez nje se ni moglo pričeti. Od jutra do večera je bila na nogah. Vedno vedra in prijazna. Nekoč sva se kesno v noč peljala skupaj v dvigalu. Vprašal sem jo, če je zmučena, rekla je, da ne, le stoji da težko. Jaz sem šel spat, ona pa v kapelico molit.

Ne samo ta Poljakinja, tudi veliko naših sester so take sestre Stanislave. Od jutra do večera delajo samo za plačilo v svoji vesti. Nihče jim ne napiše spominka. Samo obsebi umevno se nam zdi, da delajo zastoj, pa je le to delo velika žrtev, ki jo vsak telovadelec ne more presoditi.

(Nadaljevanje sledi)

Poljski zadružniki v Ljubljani

Ljubljana, 17. septembra. Danes v sredo popoldne pride v mariborskih brzovalnikih v Ljubljano velika skupina poljskih zadružnikov (okrog 80), da si ogledajo naše zadružne naprave, naše kraje ter po nekoliko dnevnem bivanju odidejo na naše Jadransko morje.

Ob tej priliki najpriljubljeneje pozdravljamo zastopnike velikega slovanskega naroda, ki v takem številu prihajajo med nas, da obiščejo naše zadružništvo, kar si štejemo v veliko čast. Le na ta način medsebojnega obiskovanja se med sabo združujejo in spoznavajo slovanski narodi. Našim zadružar-

jem pa se tako nudi prilika, da se seznani z zastopniki močno razvitega in starega poljskega zadružništva, ki je že sredi prejšnjega stoletja imelo organizirane zadruge ter jih danes šteje že več kot 5000 z 254 milijoni vlog ter 475 milijoni posojila. To so vsakakor številke, ki so v čast in ponos poljskemu zadružništvu!

Drago nam je, da bomo mogli ljubim gostom pokazati naše skromno zadružno delo, obenem pa tudi našo lepo Gorenjsko, kamor bomo pohiteli z njimi ter jih danes ob prihodu na naša tla najpriljubljeneje pozdravljamo!

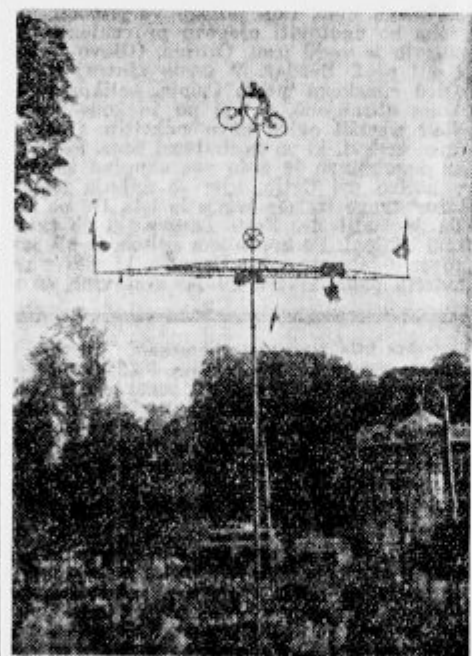
cenitvi vozovnice bodo Ljubljanačani prav gotovo z veseljem pozdravili in mnenja smo, da se bo to tudi poznalo v blaginji naše države.

○ Vpisovanje v II. in III. razred vseh obrtno-nadaljevalnih šol v Ljubljani se vrši 22. septembra 1935 med 8 in 12 pri vodstvih o. n. š. na Grabnu, Vrtači, Ledini, Prulah in pri sv. Jakobu. Pouk v II. in III. razredu se prične prve dni oktobra (dan določijo vodstva in obveste o tem učence pri vpisovanju). Šolski odbor opozarja mojstre in starše, da je pohajanje obrtno-nadaljevalnih šol za vajence obvezno in da je službovalcem v smislu § 270 zak. o obrtnih dolžan vpisati vajenca v šolo, nadzorovati obiskovanje šole ter skrbeti, da vajenci točno obiskujejo obrtno-nadaljevalno šolo.

○ Zanimarjena Hrenova ulica je ena izmed najstarejših ulic v Ljubljani in zdi se, da jo poklicani faktorji prav zaradi njene starosti tako zanemarjajo. Čeprav je v njej tudi okraj, glavstvo, je cesta zmeraj nesnažna in polna kamenja. Iz starih kanalov udarja neprijeten vonj, ki je karakterističen za celo ulico. Morda bi se vendar dalo ukreniti nekaj, da bi vsaj nesnaga s ceste in smrad iz kanalov izginila.

○ Danes vsi na koncert, ki ga priredi pododbor Rdečega križa ob 20 v Delavski zbornici s sodelovanjem vojaške godbe, koncertne pevke Frankovske ter pevskih zborov »Sloga«, »Tabor« in »Bežigradskega moškega zbora«. - Nizka vstopnina omogočuje vsakemu obisk, ki naj bo čim mnogobrojnejši, da bodo ljubljanski siromaki deležni tudi od strani Rdečega križa podpore v hudem zimskem času.

○ Akrobacije na Kongresnem trgu. Že z veseljem znani akrobat Dragoljub Aleksič iz Dubrovnika bo nastopal nekaj dni na Kongresnem trgu in kazal svoje spretnosti, ki so za gledalca v resnici nepričakovane. Na 17 m visokem drogu, ki so ga že postavili na Kongresnem trgu, bo pokazal tako zvano spiralo smrti. Aleksič je izredno močan in dober telovadelec, tako, da človek sam ne ve, ali je vse to, kar pokaže, posledica njegove moči, ali pa akrobatske spretnosti. Imel bo vsak dan po dve predstavi, in sicer ob 5 popoldne in ob 8 zvečer. Pobiral bo samo prostovoljne prispevke, tako, da bodo radovedni Ljubljanačani tudi za mal denar nasitili svoj »firbec«. Vsak dan pa bo Aleksič od svojih dohodkov odstopil lep odstotek in koristil Rdečemu križu.

Akrobat Aleksič se bo tako-le razkazoval na Kongresnem trgu.

sploh, o njegovih ljubljanskih letih, kjer je prvič posegel za pero v boju za slovensko lepo književnost, za Čebeličo in črkopis, malo pred svojo nesrečno smrtjo v savskih valovih. Podan je tako zgodovinski okvir, podana biografija in bibliografija, njegova in o njem ter njegov življenjski in duhovni lik. Nato pa je njegovo književno ostalino razdelil na več delov. V prvem prikaže Čopa-književnega zgodovinarja s štirimi odlomki iz slov. književne zgodovine, pisane za Šafarika in priobčene šele 20 let po njegovi smrti, in sicer ocene Popoviča, Pisanice, Linhartar ter Ravnikarja. — V drugem delu je prevedenih več kulturno-zgodovinskih pisem, pisanih Kopitarju, s katerimi mu priporoča Čebeličo oziroma ko mu naznanja razdor glede črkarne pravde; Šafariku, ko mu pošilja zgodovino in Čebeličo; Čelakovskemu in Vrazu, vse radi Čbelice in boja s Kopitarjem. Tretji del je posvečen razboru edine in najzanimivejše Čopove brošure, njegovega obročna z nasprotniki Čbelice in s črkarskimi novotariji, ki je obenem prva slovenska kritika na evropski stopnji, njegovo »Novo preganjanje nepotrebnih črk ali abecedna vojska iz l. 1833. — Vsem tem odlomkom je priložen bogat stvaren tolmaj ter par faksimilov Čopovega pisma, Čbelice z — v metelici tiskano — balado »Cesar in opat«, ki je igrala tako veliko vlogo v boju, ter naslovna stran »Nuovo Disaccamentot. Knjižici je dodeljen portret, ki ga je slikal Langus.

Tako izbrano in poslovenjeno delo našega prvega književnega estetskega ocenjevalca umetnostnih del ter evropsko izobraženega »arbitra elegantium«, enega najgloblječjih duhov tistega časa ter velepomembnega Prešernovega pesniškega krmarja, bo odlično splošno svoje poslanstvo: ponazorilo bo Čopov pomen za slovensko kulturno zgodovino ter nam približalo njegovega duha, ki je zdaj večini bil nedostopen. Dijkom pa bo prišlo dvakrat prav. — Cena broš 12 Din (za ude 9), vez. 20 (15) Din. — td

Mariborske vesti:

Narodnost železničarjev pred sodiščem

Maribor, 17. septembra.

Včeraj se je vršila pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča zanimiva razprava. 34 železničarjev iz Maribora je nastopilo kot tožitelji proti 3 uradnikom delavnice drž. železnice in sicer proti Rudolfu Tumpeju, Janku Prevaljšku in Stanku Tušku. Razprava je pravzaprav zopet člen dolge verige samih tožb, ki jih je povzročilo delovanje neke skupine med mariborskimi železničarji, je pa med vsemi dosedanjimi tožbami najbolj zanimiva, ker zelo jasno osvetljuje način udejstvovanja nekaterih ljudi, ki so si nekdanj lastili patent na narodnost v Mariboru.

Ozadje predmetnega procesa je prav zanimivo. Rudolf Tumpej je bil do izrednega občnega zbora Udruženja jug. narodnih železničarjev v Mariboru dne 10. maja 1934 predsednik te organizacije. Takrat je bil izvoljen za predsednika Lukačič Avgust, za tajnika za Zore Franc. Ko je novi tajnik pregledoval arhiv, mu je prišel v roke zanimiv dokument. Bil je to seznam 40 železničarjev iz Maribora, priključena pa sta bila še dva lista; na enem je bilo nadaljnjih 6 železničarskih imen, na drugem pa tri. Poleg imen pa so bile na polni napisane še sledeče pripombe: »Vsi so hudi nasprotniki nacionalnih društev oziroma organizacij in izražajo splošno mržnjo povsod do istih, oziroma do njihovih nasprotnikov. Najhujši so tisti, ki so z modrim svinčnikom podčrtani.« — Pod tem odstavkom je pripisana s svinčnikom sledeča pripomba: »Plavo podčrtani propagirajo z dobrimi razmerami v Avstriji in da bo itak drugače, ker bodo meje iz-

premenjene.« Tožitelji zatrjujejo, da je prvo pripombo napisal Prevaljšek Janko, drugo Tumpej Rudolf, na malem lističu napisana imena nekaterih železničarjev pa Tušek Stanko.

Seznam bi sam na sebi ne bil tako obtežen, da ni dne 18. maja 1934 prišla v Maribor posebna komisija generalne direkcije železnice v Beogradu z nalogo, da preišče slučaje protidržavnega delovanja železničarjev v Mariboru. Komisija je uradovala na podlagi seznama, v katerem so se nahajala imena vseh zasebnih tožiteljev in o katerem zatrjujejo, da je bil povsem isti — oziroma prepis iste, ki ga je našel v arhivu organizacije tajnik Zore. Komisija je zaslišala v Mariboru različne uradnike in druge osebnosti, vendar pa ni našla pri osumljenih ničesar krivicega.

Zasebni tožitelji so osumili obtožene Tumpeja, Prevaljška in Tuška, da so navedeni seznam postavili ter ga poslali direkiji državnih železnice, ki ga je potem uporabila pri preiskavi. Toženci ne tajijo, da so oni sestavili seznam, ki ga je našel tajnik Zore v arhivu, zanikajo pa, da bi ga bili odposlali železniškemu ravnatelstvu. Zatrjujejo, da so hoteli s seznamom popolnoma interno in tajno voditi statistiko narodnih in protidržavnih železničarjev v Mariboru.

Razprava je bila preložena na 11. novembra ob 9. Sodišče bo poklicalo priče, ki so videle seznam v rokah komisije dne 18. maja 1934. Razen tega je Rudolf Tumpej pri današnji razpravi obdolžil tožitelja Alojza Pilaja, da je poveril sokolski denar v Prevaljšku. Zaradi tega je zastopnik prizadetega dr. Rudolf Ravnik razširil tožbo tudi na ta očitek.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

naravne **FRANZ JOSEF** grenčice.

Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. št. 8, br. 15.485 od 25. V. 1935.

○ **Važno za inženere.** Mestno poglavarstvo obvešča, da je pri poveljstvu Dravske divizije v Ljubljani razpisano mesto diplomiranega inženerja v svojstvu pogodbenega uradnika.

○ **Bivši šef želez. delavnice umrl.** V Cankarjevi ulici 13 je umrl v starosti 61 let inž. Leon Dolkovski, bivši šef mariborskih železniških delavnic. Pogreb blagega pokojnika bo jutri v četrtek popoldne ob 3 iz hiše žalosti na frančiškansko pokopališče. Naj počiva v miru.

○ **Kraljica jo je uslišala.** Marija Grebenčeva, ki živi v veliki revščini v Dajnkovih barakah, je naslovila na našo kraljico prošnjo za podporo. Včeraj je dobila mariborska policija z dvora v Beogradu obsežen zavoj z naročilom, da ga izroči Grebenčevi kot dar Nj. Vel. kraljice Marije.

○ **Zivahen odmev** so povzročile vesti včerajšnjega »Slovenca« o premestitvah in upokojitvah v upravni službi v Mariboru in celi mariborski okolici, zlasti v okraju Maribor levi breg. Vsi brez izjeme so te vesti vzeli z velikim zadoščenjem na znanje.

○ **Obrtna nadaljevalna šola v Mariboru** razglašajo: Vajenci in vajenke za 2. in 3. razred, ki še niso vpisane, naj se zglasijo do 20. t. m. popoldne na mestnem poglavarstvu radi vpisovanja. Kdor bi se neopravičeno javil po tem roku, bo od obrtne oblasti poklican na odgovor.

○ **Tudi Ana Markuzzi vnovič pred sodni.** Danes bo javna seja senata okrožnega sodišča v Mariboru o dopustitvi obnovitvenega postopanja proti Ani Markuzzi, soprogi oproščenega Ivana Markuzzi, ki je bila leta 1926 obsojena na 3 leta robije, katero je odslužila v kaznilnici v Begunju.

○ **Razprava proti Šušteršiču** se bo vršila v petek, dne 20. t. m. Najbrž bo združena tudi z lokalnim ogledom na licu mesta.

○ **Statisti se iščejo** za sodelovanje pri neki gledališki predstavi. Kdor hoče sodelovati, naj se prijavi drveni ob pol 20 v gledališču.

○ **Od smrti na vešalih na 20 let ječe.** — Stol sedmorice v Zagrebu je znižal 66 letne posestnik Jakob Budji iz Stare nove vasi pri Ljutomeru, ki je bil obsojen na smrt na vešalih, kaznen na 20 let robije. Jakob Budja je zasnoval grozovit zločin, ki sta ga izvršila dne 10. februarja letošnjega leta Budje sin Ivan in rejecec Vincenc Kolbl, ko sta napadla posestnika Vrhovnika v Nunki grabi ter ga ubila, njegovo ženo pa smrtno

ranila. Dne 19. junija ga je mariborski veliki senat obsodil na smrt na vešalih.

○ **Autobus se je zlomila os.** Na poti iz Kamnice proti Mariboru je zadela mestni autobus težja nezgoda. Zlomila se mu je os ter je vozilo omagalo sredi ceste. Pasažirji so prestali nekaj strahu brez večje nesreče.

Celje

○ **Položaj v Cinkarni.** Cinkarniško delavstvo je po razglasitvi stavke ostalo v Cinkarni in je popolnoma mirno. Hrano dobivajo delavci od doma.

○ **Glasbena Matica v Celju** naznanja, da se bo po ureditvi urnikov za glavne predmete pričel teoretični pouk, sluhovne vaje, glasbeni diktat itd. — Razdelitev bo kakor vedno razvidna na oglasni deski. Poudarjamo ponovno važnost teh predmetov, ki so potrebni glasbeni vzgoji in koristijo posebno takim gojencem, ki se pozneje oddajo samo za glasbeni študij. Za posejanje teh predmetov ni posebne ukovine.

○ **Nekaj za naša dekleta.** »Vigred«, list za naša dekleta je sklenil, da bo priobčeval opise življenjskega dela dobrih plemenitih žensk, domačih in tujih, ki bodo našemu karitativno se udejstvujemu ženstvu pomagali k uspešnejšemu delu. Prvi spis je bil objavljen v zadnji, to je septembrski številki in bo gotovo posebno zanimal dekleta v Celju in njegovi širši okolici. Prinaša namreč opis življenja take plemenite žene, ki je bila doma v neposredni bližini Celja, Marije Premšak iz Škofje vasi. Naj bi dekleta segle po tem listu, ga z veseljem brale in skušale tudi svoje življenje uravnati po vzgledu te žene.

○ **Prosvetni večeri Katoliškega prosvetnega društva.** Odbor Katoliškega prosvetnega društva v Celju je na svoji prvi seji sklepal o prosvetnih večerih v tekoči sezoni. Napravljen je bil načrt za celo sezono in se bo s prosvetnimi prireditvami pričelo že v 14 dneh.

○ **Apnenik v Pečovniku** odpovedal vsem delavcem delo s 1. oktobrom. Uprava apnenika v Pečovniku je vsem delavcem s 1. oktobrom odpovedala delo. Število brezposelnih, ki je že itak v Celju zelo veliko se bo s tem zopet precej pomnožilo.

○ **Umrli sta Grašič Ana, 16 let, hči posestnika iz Črešnjice in Povoden Ivanka, 58 let.** vdova po finančnem pregledniku, Celje, Aškerčeva 6. Naj počivata v miru!

Kulturni obzornik

Matija Čop: Izbrano delo

Cvetje iz domačih in tujih logov, št. 6, str. 102

Priredil dr. A. Pirjevec.

Na tem mestu smo že govorili o učenjaku Matiji Čopu letos ob priliki stoletnice njegove smrti. Zdaj je izšlo njegovo izbrano delo v vestni prireditvi dr. Pirjevca, ki je bilo rešeno že skrajno potrebno, kajti o faktuistični ostalin iz Čopovega peresa so naši dijaki in običajno sploh imeli le malo pojma. Tudi sicer je bilo njegovo delo in vloga v našem slovenskem kulturnem življenju širšim slojem neznano in Čopova podoba neizrazita. Vedeli so, da ima Čop veliko zaslug za Prešerna sploh, da je pravzaprav zrastle v to, kar je pod njegovim mentorstvom, toda radi dejstva, da ni zapustil nikakih del v slovensčini, je bil le slabo poznan ter je njegov sloves med nami živel le po Prešernovih pesmih. Te so mu ostale še do današnjega dne najlepši spomenik.

Prav je naredila Mohorjeva družba, da je v svoji vedno bolj se uveljavljajoči knjižnici »Cvetje iz domačih in tujih logov«, ki naj bo zbirka domačih in tujih klasičkov, prirejenih za šolsko uporabo, vsaj zdaj za stoletnico predstavila Čopa tako, da bo odzval vsakomur pristopen in vidno njegovo delo ter njegov delež pri gradbi slovenske kulture. Tujejezična snov, ki so jo dodajali poznavej dobro le književni zgodovinarji, je zdaj poslovenjena in izbrana ter na najbolj izrazitih odlomkih prikazana osebnost Čopova.

Prireditelj je najprej šolsko-shematizno obdelal književno zgodovinski uvod, ki govori o času, v katerem se je Čop uveljavljal, o njegovem znanjem poteka življenja, šolanju in tavanju po svetu, o njegovi učenosti ter književni izobrazbi

Francoska serenada

Pod naslovom »Francoska serenada« se je vršil v posrečeno izbranem prostoru magistrata komorni glasbeni večer, ki ima že po svoji vsebinski zasnovi mikavno lice. Treba je podčrtati vrednoto, ki se javlja vedno bolj v obliki stilno enotno zasnovanih sporedov. Kajti zopet se je izkazalo, da nudijo taki koncerti poslušalstvu mnogovrstnih dobrin. Če puščamo ob strani veliko pomembnih inštruktivnih učinkov, ostaja svojevrsna dobrina že v tem, da zmore ob taki priliki poslušalec ugledati sebe v določeni smeri, ki se sklada z izvajalnimi skladbami in prav potem te ugleditve toliko lažje in globlje doživljati umetnine po njih zunanjih in notranjih vrednotah.

Ob opisovani priliki smo mogli tako uživati tipično umetnost francoske miselnosti in značilnosti, ki je bila lastna prav razmeram koncertu 17. in začetkom 18. stoletja. Vsa dela izvedenih skladateljev Couperina, Louisa XIII. Guedrona, Lullyja in Rameauja so zahtevala s posebnimi svojstvi, ki kažejo naslon na italijansko renesanso, se bližajo deloma baroku, ki pa imajo vsa vendar svoj izraziti francoski obraz. Še posebej pa je označena ta umetnostna vrsta z neko aristokratsko potezo, ki izhaja iz bližnje kraljevega dvora in njegovega pospeševanja glasbene umetnosti — še zlasti pod vladjo kralja Ludovika XIII., ki se je celo sam uvrstil med skladatelje. Tako je ta večer nudil svojevrsno umetniški užitek, ko je poleg splošnih vrednot dal možnost vživeti se v svojevrsno glasbo na dvoru solnčnega kralja. — Da pa je privedel tudi po vrednosti izvedbe same uspeša, so dosegli umetniki, ki so spored izvedli. Gd. Zupčičeva in gg. Karel Jeraj, Pfeifer Leon, Dermelj Albert, Leskovic Bogomir, Lipovšek Marijan, Korosec Slavko ter Kocjan Rihard so svoje umetniške moči stvari resno posvetili in tako dosegli, da so dobile izvedene skladbe pravi stilni obraz in dovolj izrazne moči. — Nedvomno je tako delo po-

membem donesek k razvoju naše splošne glasbene kulture in ga moramo zato resno ceniti z željo, naj bi naše glasbeno občinstvo takih prilik v svoj lasten prid ne zamujalo izrabljati.

N. U.

★

Za Hana Slovenskega zavoda v Pragi je bil izbran Slobodan Vidaković iz Beograda, glavni tajnik Zveze jugoslovanskih mest ter šef za tisk in kulturo pri mestni občini v Beogradu. Znan je kot izvrsten in ploden pisatelj praktično-socioloških študij ter je dodajal izdal 7 knjig ter 20 studij (n. pr. Tuberkuloza in sifilis z gledišča socialne politike, Naši socialni problemi itd.). — Odlikovane je član tajništva Zveze slovanskih mest ter je obenem v odboru Mednarodne zveze mest. Obenem z odlikovanjem ga je češkoslovaška država poklicala v Prago, da študira socialni položaj slovanskih mest, temo, o kateri bo govoril na bodočem kongresu Zveze slovanskih mest v Pragi.

Vatrogasna biblioteka je pričela izhajati kot dvomesečnik, ki jo urejuje generalni tajnik Gasiške zveze g. Peter Lekić. Prvi zvezek (str. 58), priobčuje administrativne in protipožarne predpise kot uredbo o trošarine prostem bencinu, voznih olajšavah za gasilce itd. ter bo zato zlasti tajnikom gasilskih žup in čet dobrodošlo pripomoček.

Dubrovački turizem, I. — Dubrovnik 1935 str. 96. — Iz tega tiskanega izvestja, ki ga je izdal »Savez za unapređanje turizma« v Dubrovniku je razviden ves turistični promet v tem »centru jugoslovanskega turizma«, ki stalno raste. Po številu gostov iz nozestva, stoji Dubrovnik na prvem mestu v državi. V zadnjem letu kaže statistika 400.000 prijavljenih noči. To so uspehi propagande. V tem izvestju je prikazano delo »Saveza«, natančna statistika tujcev, nekoliko predavanj, ki se tičejo turizma, ter celotna pravila društva, ki bi morda utegnili koristiti tudi našim turističnim društvom. —

Drzen vlom v Radomljah

Kamnik, 17. sept.

Ko je trgovka Katarina Kaplja v Radomljah št. 75 zgodaj jutraj stopila iz spalnice, je začudena našla na pragu leseno skledico za drobiž, ki jo je še zvečer pustila v trgovini v miznem predalu, polno kovancev in petdesetakov. Namesto srebrnih kovancev je bila v skledici rumena citrona. Še bolj pa je bila trgovka začudena, ko je stopila v trgovino. Vrata so bila odprta, v trgovini pa vse narobe. Manjkalo je 12 srajc, vsa pletenina, nogavice, naramnice, vsa čokolada, salame, riž in drugo. Sledovi po trgovini so kazali, da je prišla ponoči na obisk večja vlomilska družba.

Z vetrnikom so drzni ponočni gostje odprli večna vrata z dvorišne strani, na isti način pa

še dvoje vrat, da so prišli v trgovski lokal. Tu so se čutili dovolj brezskrbne, ker se jim ni prav nič mudilo. Privlačili so si izdatno malico, ostanke pa lepo shranili v skledice in jih pokrili. Poleg naštetih predmetov so iz predala miznice pobrali tudi ves drobiž v vrednosti okrog 500 Din, škodo na blagu pa cenijo na 9000 Din, kar je za skromno vaško trgovino precej hud udarec.

Sled za vlomilci vodi skozi dvorišče na sosednje vrtove, kjer so si nepridipravi najbrž razdelili plen. Polomili so deske na dveh plotovih, da so jih lahko prekorčili. Za prvim plotom so tudi odvrtili cel šop vezalk za čevlje, v potoku pa so našli več otroških naramnic, ki so jih vlomilci odvrtili. Preiskavo z vnašajo vodijo mencejski orožniki.

Koledar

Sreda, 18. septembra: Jožef Kupertin, spoznavalec; Zofija in tov.

Novi grobovi

† Organist Dominik Lavrič. Smihel pri Žužemberku, 16. septembra 1935. — Kdo bi si bil mislil, da bo padel kot žrtev zavratne grize tudi on, ki ga je bilo samo življenje. Avgusta je splošil šele 35 let. Skoraj 20 let je opravljal organistovsko službo. Imel je za ta poklic izredne talente. Čeprav je bil največ samouk, so mu vendar 150 let stare orgle prav dobro peče, saj jih je poznal kakor nihče drugi. S svojo pridnostjo je spravil skupaj zbor, da je z uspehom nastopil na koncertih pevске zveze. Z veliko marljivostjo je sodeloval pri gasilnem društvu, katerega član in načelnik je bil. Se 2. sept. je poveljeval župnim vajam v Smihelu, danes pa mu že poje mrtvaški zvon. Zapušča pet otrok, ženo in staro mater. Počivaj v miru, duša draga! Plačnik naj Ti bo oni, v čigar čast si prepeval!

† V Ljubljani so umrli: gospa Terezija Bazarič roj. Kutin. Pogreb ob 19. t. m. ob 3 popoldne iz Ažbetove ulice 2. — Vlakovodja dr. Željenc R. Rudolf Arhar je umrl v bolnišnici. Pogreb ob 19. t. m. ob 5 popoldne izpred mrtvašnice. — 86 let starega g. Martina Zagradnika bodo 18. t. m. ob pol 4 popoldne pokopali izpred mrtvašnice na Vidovdanski cesti. — Naj počivajo v miru! Zalujče svoje naj tolaži Bog!

Osebnosti

— Spremembe pri sodišču. Dr. Franjo Muhič, doslej starešina okrajnega sodišča v Kozjem, je kot novo imenovani starešina okrajnega sodišča v Slov. Bistrici prevzel te dni vodstvo sodišča. Enako je nastopil službo pri sodišču v Slov. Bistrici sodnik Vladimir Punčuh, doslej v Konjicah, dosednji sodnik dr. Josip Dobrošek pa je odšel na svoje novo mesto kot starešina okrajnega sodišča v Sevnici.

Ostale vesti

— Vsem ž. župnim uradom. Pretekli teden smo razposlali vsem župnim uradom glasilo društva Slomškova družina »Slomškovi glasniki« in prosimo, da istega sprejmejo ter navodila glede priloge in molitev za beatifikacijo Slomškega izvršijo.

Volitve jeseni — Lutz

Cenik: Tovarna Lutz-peči, Ljubljana — Šiška

— Ostanke maturantov mariborske gimnazije l. 1889 so slavili 2. septembra 55 letnico mature. Zbrali so se v Mariboru dr. Murko, senator dr. Ploj, notar Ploj in dr. Lastavec. S. Šumer zaradi bolezni ni mogel priti. Po sv. maši za rajne profesorje in kolege v študentovski cerkvi sv. Alojzija so si ogledali novi Maribor. Skupno kosilo sta pripravila brata Ploja v svoji lepi vili. Kasneje sta se pridružila še dva mlajša tovariša, predsednik okrajnega sodišča v p. dr. Toplak in prior Rožman O. S. B. Beseda je dala besedo, vsi so bili kaj dobre volje. Končali so jubilatni sestanek pri Veliki Nedelji na domu dr. Lastavca in se razšli v nadi, da se bodo sestali pri 60 letnici.

— Tečaj o diagnostiki in terapiji raka priredil Jugoslovensko društvo za proučevanje in zatiranje raka s pomočjo kr. banske uprave v dneh 23., 24. in 25. septembra 1935. Lokal: predavalnica ženske bolnice v Ljubljani. Prijave na naslov: Jugoslov. društvo za proučevanje in zatiranje raka, pododbor Ljubljana, Stara pot št. 3. Ženska bolnica — najkasneje do 20. sept. 1935. Državnim, banovinskim in zdravniškim OUŽD je od pristojnih oblasti še dovoljen za te dneve dopust. Na predvečer, t. j. 22. t. m. tovariški sestanek v restavraciji Slamič.

Dobro jutro — Lutz

Cenik: Tovarna Lutz-peči, Ljubljana — Šiška

— Roblekov dom na Begunjski je ob 21. sept. dalje oskrbovan samo ob nedeljah in praznikih ter popoldnevi pred njimi. — Orglarska šola Cecilijanske družine v Ljubljani prične šolsko leto 1935-36 30. septembra. Ob devetih popoldne bo vpisovanje vseh učencev. Vpisnina je 40 Din. K vpisovanju naj pridejo učenci, ki vstopijo letos v zadnji letnik in vsi tisti, ki so bili zadnji čas na novo sprejeti. Nadaljni sprejemi učencev so za to šolsko leto nemogoči in je vsaka prošnja zastonj.

— Ločitev bivše občine Begunje od Lesca. Prejeli smo: Ločitev Begunje od Lesca se izvrši v doglednem času, kajti begunjski davkoplačevalci so o tem glasovali že dvakrat in tudi občinski odbor Lesca — Begunje se je v svoji seji dne 14. septembra temu vdal. Ker silijo tudi nekatere vasi od Lesca proč, je nastalo vprašanje, kdo naj sprejme Lesce pod svojo streho. Je pač hudo! Lesce imajo za svoje razmere veliko preveliko in predrago novo šolo in morajo plačevati nad 100.000 Din obresti in amortizacije letno. Tega Lesčani ne zmorejo. Zato je treba premisliti dobro, kako naj se to reši. Vas Lesce se skori drži Radovljico, ki ima v smeri proti Lescam svojo šolo. Morda bo najboljša rešitev in pomagano vsem, če gre vas Lesce v občino Radovljico in leška impozantna šolska stavba naj se pa uporabi za bolnišnico za Gorenjsko, kjer je krvavo potrebujejo in menda usmiljeni bratje nekaj takega za Gorenjsko iščejo. Naj o tem prizadeti faktorji razmislijo.

— Dve nesreči. Opeka je padla na nogo delavcu Koscu A. iz Polja in mu pri tem zlomila nogo. Zdravi se sedaj v ljubljanski bolnišnici. — V gramozni jami pri Radečah pri Zida-

nem mostu je zasulo Kneza Martina iz Žebnika. Ko so ga rešili, so ga takoj prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima zlomljeno levo nogo in zmečkano desno roko. Poleg tega pa je dobil še notranje poškodbe, tako, da bo precej časa ostal v bolnišnici.

— Abiturijentski tečaj Zbornice TOI na drž. trgovski akademiji v Ljubljani. Vpisovanje na abiturijentski tečaj se vrši vsak dan do včetršja 30. sept. od 8 do 12 v ravnateljevi pisarni trgovske akademije. Istotam se dobi vse potrebne pismene ali ustmene informacije in prospekt. — Predavanje prično dne 1. oktobra ob 8 zjutraj.

— Avto ranil otroka. 5 let starega Colnarja Pavla, mesarjevega sina iz Lukovice, je v poneдельник povozil neki belgrajski avto, ki je drvel skozi Lukovico. Fantek ima precej hude rane na glavi in so ga prepeljali že v bolnišnico.

Kapital v zim — Lutz

Cenik: Tovarna Lutz-peči, Ljubljana — Šiška

— Rekord v čiščenju zob! Ah ste že mislili na to, da v teku enega leta napravite najmanj 15.000 potegljajev s ščetko po zobeh! Ako že morajo Vaši zobje toliko izdržati, tedaj je samo najboljša zobna krema za čiščenje komaj za dosti dobra. Sargov Kalodont ima veliko prednosti, a zdaj ima v sebi še sulfuroleat dr. Bräunlich. S tem odpravite polagoma vendar zanesljivo zobni kamen in preprečite da se ne naredi drug.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Prečastito duhovščino in zlasti gg. katehete obveščamo, da je izšel težko pričakovani II. del zbirke zgledov

FATTINGER, DER KATECHET ERZÄHLT

Uspeh, ki ga je dosegla prva zbirka, jamči za izborni porabnost tega katehitičnega pripomočka za šolo in cerkev. Priprani smo, da bodo čitatelji pravkar izišlega drugega dela vnovič prijetno presenečeni radi izbrane vsebine dragocenih in navduševalnih zgledov. V knjigi, ki obsega 700 strani, je zbral pisatelj 900 zgledov iz polpreteklega dobe do najnovejšega časa, ki bodo uspešno služili katehetu ob raznih šolskih praznikih, ob zaključku šolskega leta pri posvetitvah Sreca Jezusovega, za nagovore in pripravo prvoobhajancev itd. Pisatelju gre vse priznanje za trud, ki ga je položil v priučujoče delo, ki spada v knjižnično slehernega veroučitelja. — Cena v polplatno vezani knjigi je 130 Din. — V dopolnilo drugega dela, ki tvori zase zaključeno celoto, priporočamo tudi prvi del zbirke, ki obsega 608 strani in stane v polplatno vezana 100 Din.

Pazite na ime „PERION“

On pere Vaše perilo snežno-belo, ne škoduje mu in poceni je. Kvalitetni izdelek slovenske industrije

„PERION“

Vas bo zadovoljil v vsakem oziru. SVOJI K SVOJIM!

Lep spominski večer

Rogaška Slatina, 15. sept.

Prav v Rogški Slatini, ki je v sezoni mednarodno torišče raznovrstnih gostov, so prireditve, kakor je bila nedeljska predstava Rdečega križa, velikega pomena za medsebojno umevanje in zblizanje. »Misterij Doloroze«, nam je pokazal, da so si v skrivnostni trpljenja vsi blizu in podobni. To se je videlo tudi na splošni pozornosti, s katero so gledalci sledili igralcem na odru. Gostom igralcem iz Celja se je posrečilo, da so »Misterij Doloroze« s svojim petjem in nastopom približali našim srcem. Tudi zdraviliški orkester je pod kapelnikom Jožefom Raho, ki je instrumentalno pevske točke in pod dirigentom Fricom Šušteršičem veliko pripomogel k lepemu celotnemu vtisu. Igralkam sta bila podarjena dva velika šopka v znamenju pohvale in priznanja. Prijetno ubranost pri vsej prireditvi je naredila misel na pokroviteljstvo gospe ravnateljice Cilke Gračnarjeve, ki se je s tiho, a vidno skrbjo zavzela za gostovanje celjske igralске družine. Zelo gostoljubnega se je izkazal hotelir pri Pošti, g. Stefan Čoh. Rdeči križ v Rogški Slatini je s počaščenjem Doloroze pod križem nehoti počastil tudi samega sebe. Obenem je dal priliko in pobudo za nov oratorij, ki ga bo z istim naslovom in besedilom uglašil, kapelnik ljubljanske opere, glasbeno visoko nadarjeni Jožef Raha. Tega sklepa se veselimo in gospodu skladatelju želimo, da ga skorej izvrši. Tako se bo še bolj in še višje spojnjeval svetopisemski opomin: »Ne pozabi bolečin svoje matere!«

Naznanila

Ljubljana

Nočno službo imajo lekarnar: dr. Kmet, Tyršova 41, mr. Trnkošec dedič, Mestni trg 4 in mr. Uštar, Selenburgova ul. 7.

Začetek ob 20.

Cetrtek, 19. septembra: Traviata, Laven. Zaližane cene od 30 Din navzdol.

Boljšje vidite

z žarnico

TUNGSRAM

z nitko v dvojni vijajnici

Streli na tasta

Maribor, 17. septembra.

Pred malim kazenskim senatom mariborskega okrajnega sodišča se je danes končala žalostna družinska tragedija. Na zatožni klopi je sedel 33 letni posestnik Josip Lovrenčič iz Gor. Semnice. Državni pravdnik ga je obtožil radi poizkusa umora svojega tasta, posestnika Tomaža Ferka, 29. dec. lanskega leta je Lovrenčič hotel s samokresom ustreliti svojega tasta. K sreči krogla ni zadela. Ferka je pred devetimi leti, ko se je njegova hči Cveta poročila z današnjim obtožencem, prepustil polovico posestva, ki ga je imel v Zlatarju. Lovrenčič je do poroke bil v službi kot stražnik pri policiji v Zagrebu. Leta 1929 pa je prišlo med tatom in zetom radi tega posestva do preprirov, vsled česar se je tast preselil in si kupil v Dobrovecih majhno posestvo. Lovrenčič je tatsu grozil, da ga bo usmrtil. Ferka pa je svojega zeta oblasti naznanil, ki ga je vsled tega obsodila na sedem dni zapora. Od tega časa se je Ferka vedno bal svojega zeta. Kritičnega dne 29. dec. je prišel Lovrenčič k svojemu tatsu v Dobrovec. Potom posredujeval je Lovrenčič skušal dobiti nazaj od Ferka prepriščeno polovico posestva v Zlatarju. Tati je to odločno odklonil. Zeta je to tako razburilo, da je šel po samokres in je skozi okno streljal na tasta, ki je ležal v postelji. K sreči krogla ni zadela svojega cilja. Nato je Lovrenčič s sekuro v rokah skušal razbiti večna vrata, da bi prišel v notranjost hiše. Sosedem se je posrečilo nasilneža odgnati in tako preprečiti večjo nesrečo. Lovrenčič je tudi na te osebe streljal, vendar ni nikogar zadel. Radi svojega nasilstva ga je današnji senat obsodil na poldrugo leto strogega zapora in na izgubo čestnih pravic za dobo dveh let in na plačilo povprečnine v znesku 500 Din.

Trbovlje

Nesreče. Posestnik Stuje v Knezdolu je na sekularski žagal drva. Pri tem je odžagan kos padel na sekularko, ki je zagnala les Stujeu v prsa s tako močjo, da mu je zdrobilo prsni koš na desni strani. Če bi bil adarec na levo srčno stran tako silen, bi nastopila takoj smrt, sedaj pa je še upanje, da se bodo zdrobljene kosti zarastle. — V rudniški osrednji delavnici pa je strojni stroj odrezal dva prsta na roki mizarju Siršetu.

»Majland« prodan. Skupina napol lese nih in napol zidanih koč nad treamt znano pod imenom »Majland« je sedanji lastnik prodal posameznim rudarjem in upokojencem po cenah od 6 do 12 tisoč Din. — Svoječasno je zdravstvena komisija ugotovila, da niso za drugo ko da jih s petrolejem polijejo in zažgo. A se ni zgodilo. Zdi se, da bodo te hišice še dolgo časa rudarskim upokojencem lasten dom, četudi najskromnejši kot za stara leta.

Slovesna otvoritev in blagoslovitev planinskega hotela »Ana« na Sv. Planini nad Trbovljami bo prihodnjo nedeljo po sv. maši ob 9.

Gibanje tehničnega nameščenstva. Tehnični nameščenci organizirani v raznih stanovskih zvezah, zavzamejo razmeroma v naši državi dokaj neugodne položaje, saj pa tudi ni čudno, če se pomisli, da vso to grupiranje po vrstah stroke ustvarja vse prevelike prepeade med njimi.

Tehnični nameščenci vršijo brezdvomno eno najodgovornejših služb v vsakem industrijskem podjetju in radi tega so mora njih delo ceniti drugače kot pa se to ponekod prakticira. Radi tega je že nekajkrat prišlo na tem ali onem obnem zboru tega ali onega stanovskega združenja tehničnih nameščencev do intenzivnega razmišljanja in obravnavanja; kako si ustvariti organizacijsko obliko, ki bi združevala vse tehnične nameščenke ne oziiraje se na vrsto stroke.

Računajoč s konkretnim terenom današnjega stanja ogroženih stanovskih interesov vseh tehničnih nameščencev v državi, ne oziiraje se na vrsto stroke in strokovno naobrazbo (ki je v resnici odločilna šele v praksi), je »Zveza absolutov rudarskih šol« kot prva pristopila k dejanskemu preoblikovanju in pričela s prenosno dosedanja organizacijske oblike, ter preuredila dosedanja pravila s tozadernim delokrogom tako, da morajo priti do svobodnega izraza prav vsi tehnični nameščenci.

Prav vsak, kdorkoli upravlja kakršnokoli tehnično službo v tem ali onem industrijskem podjetju, spada v novo organizacijo, čije naziv je: Zveza rudarskih, plavžarskih in tehničnih nameščencev Jugoslavije» s začasnim sedežem v Trbovljah in katere občni zbor se vrši dne 22. septembra t. l. ob pol 10 popoldne v restavraciji »Zavrnaka« v Hrastniku.

Rakek

Krajevni odbor JRZ za občino Rakek je ustanovljen. Eksekutivni odbor se je sestavljal takole: preda. Andrej Modic, podpreds. Ivan Puntar, tajnik Fr. Petrovič ter blagsajnik Anton Urbas. Zanimanje za organizacijo je povsem zadovoljivo.

Dobrepolje

V nedeljo popoldne (dne 15. sept.) je nastopil tu pevski odsek iz Sv. Gore nad Litijo ob priliki svojega izleta pod vodstvom tamošnjega organista Ivana Grma z obsežnim sporedom. Saj je bilo na programu kar 20 pesmi. Najprej je nastopil moški zbor s 5 pesmi, nato ženski prav tako s petimi, pa zopet moški s petimi in nazadnje mešani zbor z istim številom pesmi. Kaj naj rečem k nastopu samemu? Ze pred nastopom je omenil govornik g. Zganjar, da ne prinašajo s hribov kulture v dolino, ampak je ta koncert združen samo z izletom. Pa je to morda rekel v svoji skromnosti ali pa v strahu, kako bo izpadlo. Zbor šteje, če se ne motim, 15 moških in 13 ženskih glasov, ki sorazmerno dobro harmonirajo. Program je bil odlično preobširen; kajti 10 pesmic moškega zbora je bilo preveč. Trije deli bi popolnoma zadostovali. Zato so bili proti koncu pevci že utrujeni. Najbolj je ugajala »Pojdam v škufec«, kar je občinstvo glasno pokazalo. Pesem »Slovenec, Srb, Hrvat je bila prepočasna. Da se vleče beseda »danc« v odmev kot pri »zvonce«, ki res odmeva, mi ne ugaja. Vse pesmi so bile odpete v splošno zadovoljstvo občinstva, dasi je manjkalo še veliko dinamike, lepega prednašanja in življenja v vsebino. Izgovorjava pa je bila dobra, da se je razumela vsaka beseda. Na splošno pa moram reči, da se je zbor v teku enega leta, odkar obstoja, povzpел čudovito visoko. im

Trilysin
BIOLOŠKI TONIKUM ZA LASE

3 dejstva

1. čisti lase prhljaja.
2. preprečuje izpadanje las.
3. deluje ugodno na rast las.

Blagoslovitev zdravstvenega doma in zdravstveni tabor v Ponikvah

V nedeljo, dne 29. septembra t. l. se bo vršila blagoslovitev Zdravstvenega doma in obenem zdravstveni tabor v Ponikvah pri Dobrépolju. Spored: 1. Ob 9.39 sprejem pri prvem slavaloku na ovinku proti zavodu. 2. Ob 9.39. maša z govorom. Pri sv. maši poje moški zbor iz Dobrépolja. 3. Ob 10. blagoslov doma. Med blagoslavljanjem poje vse ljudstvo ob spremljevanju godbe ene pesmi, kakor jih je pelo ob evharističnem kongresu. Vse ljudstvo je zbrano pred Zdravstvenim domom. Nato se vrši na istem mestu.

Z DRAVSTVENI TABOR

4. Pozdravi. 5. 1. govor: »Pospeševanje ljudskega zdravja.« 6. 2. govor: »Zdrava duša v zdravem telesu.« Nato se tabor prekine. 7. Ob 2 popoldne pete litanije M. b. Nato se tabor nadaljuje. 8. 3. govor: »Zdravje in socialno vprašanje.« 9. Zaključni govor: »Sedaj pa na praktično delo za zdravje ljudstva.«

Za vse ljudi bo poskrbljeno, da dobe hrano in pijačo zjutraj, popoldne in popoldne po primernih cenah na tabornu. Sodeluje dobropoljska godba. K tej važni prireditvi so vabljeni vsi, vsakdo je dobro došel. Tabor se vrši ob vsakem vremenu. Vožnja po železnici je tedaj še polovična. Vlak iz Ljubljane na Dobrépolje gre ob 6 in 10 minut.

Vsi dobrodošli! Pripravijalni odbor.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sreda, 18. septembra: 12.00 Pesmi domskih kovčkov (na ploščah) 12.45 Vreme, poročila 13.00 Čas, obvestila 13.15 Bratec veseli vsi (napitnice na ploščah) 14.00 Vreme, borza 18.00 Otroška ura: Mleky miska, Mleky moč, oba v Ljubljano sta že spet prišla (g. Gabri. Jelčičeva in Juvanova) 18.40 Pogovor s poslušalci 19.00 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila 19.50 Nac. ura. Naloge Rdečega križa (dr. V. Krejč) — Ljubljana: 20.00 Rad. ork. 20.35 Uvod, prenos 20.45 Prenos iz Turina: Zandonai: Romeo in Julija (opera vnos okrog) 22.00 Čas, poročila, spored.

Drugi programi

Sreda, 18. septembra: Belgrad: 20.45 Prenos iz Turina. — Zagreb: 20.45 Turin-Dunaj: 17.00 Sodobni avstrijski skladatelji 19.30 Sangerji 20.30 Sinfonični koncert 21.10 Orkestralni koncert 24.00 Stari Dunaj — Budimpešta: 19.00 Madjarske pesmi 20.30 Orkestralni koncert Zabavna glasba 21.00 Plošče — Trst: 17.05 Zabavna glasba 20.40 Romeo in Julija, opera, Zandonai, prenos iz Turina. Rim-Bari: 17.05 Mandolinistični koncert 20.40 Igra, nato pesna glasba — Pragra: 19.40 Laska glasba 20.00 Igra 21.30 Klavirske sonate 22.30 Plošče — Pariz: 20.00 Koncertni valčki 21.00 Chopinova klavirska glasba 22.00 Pesna glasba in zbor 23.05 Plošče — Berlin: 20.45 Orkestralni koncert — Bratislava: 19.00 Korolnice — Frankfurt: 20.45 Veseli radio — Moskva: 20.45 Pesmi 21.00 Sinfonični koncert.

Zlata pota v Južni Afriki

Ze zarana srečaš kraj Johannesburga velike skupine delavcev, ki gredo v zlato rudnike. Kopati morajo vedno bolj globoko, da dosežejo zlato žile, ki je zmeraj tanjša. Nekatera rudniška podjetja kopljejo ž v globini 2000 do 2500 m. Čez deset let bo zlata žila izčrpana, a zdaj se še vsa ta pota na zlato in zares se sprehajamo po zlatih potih.

V jaskih, 2000 m pod zemskim površjem, delajo ljudje in živali. Čudoviti prizori se odkrivajo pred teboj: orjaški sloni prinašajo rudo, ki jo ne prestando prevažati z majhnimi vagončki. Iz globine zaslišimo strahovito grmenje: navrtano skalovje se radi dinamita drobi ko kruh. Zaeno vidiš na stotine napol golih teles. Črno se blesti koža Kafrov, vsi potni hitijo in tekajo po jaskih, neznansko je hrumenje in grmenje — videti je, ko da ljudje živcev sploh nimajo. — Prav tako naporno je pridobivanje zlata na drugačen način: z izpiranjem. Pesek, ki vsebuje zlato, zajemajo in mečejo v okroglo, plitvo, situ podobno posodo, ki ima na dnu blago.

Na koncu sita, ki sliči vreči, se nabira rumenkasta, blesteča se tvarina, ki jo zajemajo z žlicami. Nekateri izpiralci zlata izperejo na ta način za 500 do 800 dinarjev zlata na dan. Čeprav so iznašli razne kemične naprave, vendar je najbolj zanesljivo ročno izpiranje zlata, ker se le tako popolnoma izčrpa zlato iz peska.

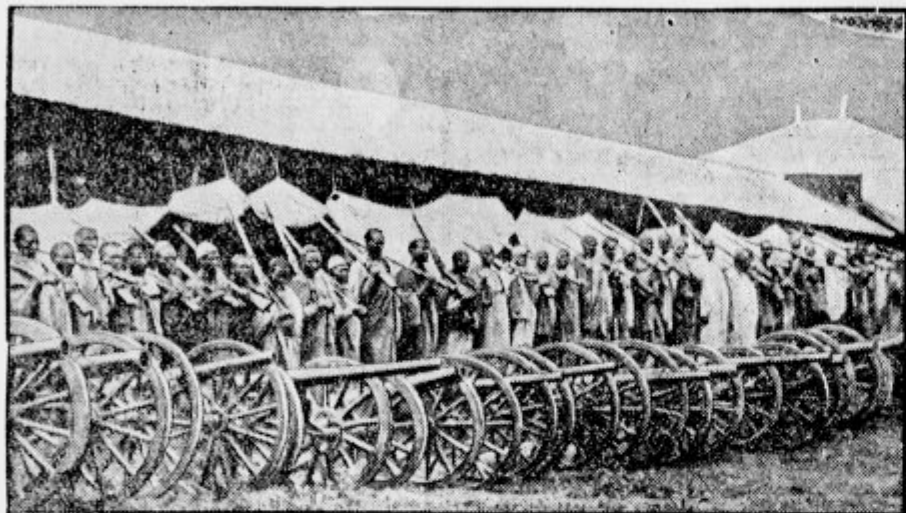
Kmalu zagledamo čudovite, železne stavbe: stolpe za pridobivanje zlata raznih rudniških podjetij. V Johannesburgu je približno 100 zlatih rudnikov ki proizvajajo 56 odstotkov vsega zlata, kar da je na svetu. Tik rudnikov so neizmerne veže, ki so polne peščenih hribov. V tem pesku so odpadki zlatega pridobivanja. Tudi ta pesek je dragocen, čeprav je za mestne prebivalce, zlasti ob nevihtah, prava muka. — Prav zadaj za rudniškim ozemljem je južnoafriška pokrajina, visoka planota brez dreves, le tu in tam je kako grmičje in kuka rumena vrba. Časih se prikaže na tej otožni pokrajini kak tabor — okrogle, ilovnate stavbe, s slamo krite katerske kočice. — Ko odhajamo v Kimberley, mesto

demantnih rudnikov, prenočimo spotoma pri nekem znanem zlatem rudarju, ki nas gostoljubno sprejme pod svojo pločevinasto streho. Ponosno nam pokaže »sizkops« zadnjih dni: tri demante po en karat in precej demantnih drobcev. — Iskanje demantov je dandanes ko igra s kartami. Le nedavno je imel neki priseljenec čudovito srečo. Ko si je hotel zvečer postaviti šotor, se je njegova mula spoteknila. Stopila je na nekaj trdega, kar se je bleščalo iz tal. Mož je odkopal dotično grudo in dobil v njej demant, ki je imel v njej 20 karatov.

Huda je dirka za ozemlje, ki ga sme kdo zavzeti in razkopavati. Najprej si mora vsak kupiti za pet angleških šilingov dovoljenje. Nato se vsi postavijo na določenem kraju v vrsto. Strel iz samokresa naznani, da se začne dirka. Vse udeleženci začno teči in kamor kdo prvi dospe, ondi si s koli ogradi prostor, ki ga misli raziskovati. Seveda je taka dirka kaj nerazumljiva, saj je časih prvi prostor čisto prazen, a ima zadnji polno demantov.

V Bootle na Angleškem so imeli gasilci vajo, pa se je sam gospod župan spustil po vrvi s strehe, da dokaže trpežnost reševalnih vrvi.

Abesinsko topništvo iz starih topov, ki so jih vzeli Abesinci

Mrtvaška dolina

Tri dni v strupenih plinih

Le malo ljudi je, ki bi vedeli, da so nedaleč čudovitega Hollywooda v Kaliforniji, brezmejne pustinje, ki se pretakajo po njih strupeni potoki polni arzenika. Del te pustinje se imenuje Dolina smrti in je najbolj vroča pokrajina sveta. V tej dolini se je pred nekaj dnevi tole pripetilo:

V mesio zlatih rudnikov, v Red Mountainu, sta prišla neki starejši moški in neka deklica. Oba sta bila vsa izčrpana in sta se komaj pomikala dalje. Očividno sta imela dolgo potovanje skozi puščavo za seboj, zakaj na njuna obraza sta bila polna znakov sonca in prahu in njune obleke so bile razcefrane, a čevlji brez podplatov. Malokdo je vedel, da je to kopalec zlata John Backert in njegova hči Agneza. Backert je že več let bival v tem mestu in šele pred tednom se je bil s hčerjo z avtom odpeljal v Leach Springs, ki je 60 milj oddaljen od mesta in kjer ima Backert zlat rudnik. — Backert je stopil k županu in ga nujno prosil, naj pošlje resilno ekspedicijo, da reši njegovo ženo in še drugo hčerko. Povedal je, da jih je na poti v Leach Springs zalotila ploha in se mu je na avtu zlomilo krmilo. Zato je odšel s hčerko peš po pomoč, ker je v avtu pustil ženo in še hčerko. Brez dvoma obe zelo trpita, ker je avto običal v Dolini smrti, kjer je neznanska vročina. S hčerko sta hodila 48 ur preko strupene puščave. — Seveda se je resilna ekspedicija, ki jo odpravila na pot. Saj v Dolini smrti ni samo peklensko vroče, marveč vstajajo, zlasti po dežju, iz zemlje strupeni plini, kjer človek ne more delj obstati. Backerta so dali v bolnišnico, dva avtomobila z zdravnikom in vsemi potrebčinami pa sta se odpravila po ponesrečenki. — Čez več napornih ur so dospeli v Dolino smrti. Kmalu so dobili tudi ponesrečeni avto, ki je bil prazen. Bržkone sta obe ponesrečenki šli na pot, da bi se rešili. V avtu je bil listek: Danes je nedelja — ob petih popoldne. Nič več ne moreva čakati. Greva peš do Granitewellsa. — Tedaj sta oba avtomobila krenila v tisti kraj, saj ni bilo moč, da bi bili obe ženski prišli tjakaj. Brez dvoma sta kje opešali in ležita na kamenitih tleh, kjer

je polno strupenih plinov. Pozorno so opazovali pot in pokrajino na vse strani, a nikjer niso našli. Tudi v Granitewellsu ju ni bilo. — Tedaj so spoznali, da ni druge pomoči ko letalo. Brezčično so sporočili vojaškemu letalskemu poveljstvu, naj pride na pomoč. Odletelo je sedem letal in zdelo se je, da bodo čez nekaj ur našli obe ponesrečenki. A ondi so tla tako enakomerno pokrita s kamenjem, da iz letal niso mogli razločiti, kje bi bil kak človek. — A malo prej, preden se je znočilo, je neki letalec zagledal nad pokrajino, ki so jo bili že večkrat preleteli, kako se med skalami nekaj pisanega pregiblje. Pilot se je spustil niže in je spoznal deklico, ki je mahala z robcem. Brž je sporočil novico obema avtomobiloma, ki sta prihitela tjakaj. Backertova gospa je bila popolnoma brez zavesti in blizu smrti in tudi hčerka je bila tako izčrpana, da ni mogla dosti povedati. Ko je bila prej ležala zraven matere, je zaslišala bučanje letala in se je naglo zavedala in začela mahati z ruto. Ta ruta ju je rešila — Tri dni sta obe prebili v strupenih meglah in blodili okoli. Slednjič sta obe obupali in sta mislili, da bosta za večno ostali v Dolini smrti.

Iz ameriškega življenja

Po vsem svetu sta novica o umoru guvernerja iz Louisiane, Huey Longa, ki pišejo zdaj o njem, kakšno mu je bilo življenje. — Senator Huey Long je imel 42 let, ko ga je zadela morilčeva krogla. Napravili so štirikrat transfuzijo krvi, a vse ni nič zaleglo in moral je umreti. — Življenje tega moža je bilo zares prav ameriško. Rojen je bil 30. avg. 1893 v Winnfieldu v Luisiani in je obiskoval srednjo šolo. Ko je imel 16 let, je postal krošnjar in z 19. leti se je oženil in zmeraj je poudarjal, da je svoji ženi za marsikaj hvaležen. Ko mu je bilo 25 let, je bil že nekaj let državni pravdnik in nato železniški komisar. Nenadoma se je izmislil, da hoče postati guverner države Louisiane. L. 1924 in 1928 pri volitvah ni prodrl, a l. 1932 je prišel že v senat USA. Nato je naglo stopal kvišku. —

Način njenega bojevanja ni bil lep in kot guverner je uporabljal čudne pripomočke. Tako je imel prav posebno, tajno policijo, ki je njim imena in številke poznal samo on. S pomočjo te tajne policije (Pof?) je razpredel politično volunstvo in je z njo brezobzirno zatiral sleherno iskrico kake opozicije. — Vendar je Long tudi dosti dobrega storil za svojo državo. Tako je dal zgraditi čez 5000 milj novih cest. Dal je postaviti mostove in železnice, zidati šole. Znižal je cene za plinsko kurjavo in električno razsvetljavo in je po deželi ustanovil več knjižnic. —

Long je bil odličen govornik in je vpletal v svoje politične govore tudi kvante, ki jih Američani jako čislajo. Tako si je kaj naglo pridobil

»Rada bi kupila darilo za starejšega gospoda!«
»Morda lepo ovratnico?«
»Gospod ima brado!«
»Potem pa kak lep, bel ovratnik?«
»Ima jako dolgo brado!«
»No — pa mu kupite copate!«

Izgovor. Oče: »No, Vilči, zakaj imaš danes toliko pack v zvezku?« Vilči: »Veš, oče, poleg mene sedi zamorček in njemu je danes tekla kri iz nosa.«

Abesinke - Amazonke

Iz Addis Abebe poročajo, da je prvi ženski polk naréd, da oddide na bojišče. Polk je sestavila in izveščala gospa Vajjaro Harkoz Abbebat, ki je premožna, mlada žena. — Zenske so se kaj rade odzvale bojnomu vpoklicu in v nekaj dneh se jih je prijavilo 1000! Poveljnica nosi evropsko, angleško uniformo z rdečo čepico na glavi. Dasi je čudno slišati o ženskah-vojakih, vendar bodo Abesinke brez dvoma rajši v vojni ko doma, kjer so brez vsakršne besede.

Vojna v zraku bo gospodar sveta?

Bivši italijanski letalski general Douhet (umrl 1930) je l. 1921 izdal knjigo o pomenu zračne vojne. Po njem se zdaj vsa razmotrivanja o vojni v zraku imenujejo kratko »douhetizem«. Francoski polkovnik Vauthier pa je lani izdal knjigo o douhetizmu. Poglavitne misli obeh bi bile: Vsako vojno bo odločila vojna v zraku. Zato je treba predvsem skrbeti za dobro letalstvo, vse drugo je skoraj brezpomembno. Moč zračnega orožja mora biti v vsaki državi kar najsilnejša. Imeti je treba zračne križarke, bombne stroje. V zračni vojni ni nobenih pomislekov, ali je kaj dovoljeno ali ni dovoljeno. Človeško, nečloveško, kultura, civilizacija so le besede brez pomena za zračno vojsko. Douhet se posebno vnema za plinsko vojno, češ, »plinsko orožje, ki tako učinkovito deluje, je najbolj človeško orožje, saj je cilj vsake vojne, da se čim največ doseže s čim najmanjšimi sredstvi.« In dalje pravi: »Zdi se mi, da mora biti dovoljeno in da je tudi lepo, če pomečemo na obljubena mesta plinske bombe,

»Reci, kar hočeš, a da bi s kleščami sipo zajemal, je pa že preveč!«

Jezero smrti

V Siciliji je 25 km daleč od kraja Kallagirone v neki dolini majhno, črnozelenkasto jezero z imenom Minaja. Krog jezera je vse prazno in mrtvo. Na obrežju ni ne grmičja ne trave ne drevesja. Ljudje mu pravijo — jezero smrti. Nihče — ne človek ne žival — se ne upa v bližino jezera in kdor se mu je kdaj približal, je moral umreti. — Dognali so, da ni jezerska voda strupena, marveč sta na dnu jezera dva studenca z ogljikovo kislino. Nad jezersko gladino je strupeni plin, ki umori vsakega, kdor vdihava. Velike napisne table svarijo tujce, naj se ne približajo jezeru. — V davnih dobach so bili, jetniki obsojeni, da so morali izpiti kozarec vode tega jezera in čim so izpili vodo, so mrtvi omahnil na tla. Tak hud strup vsebuje to jezero.

Kje je zrak najbolj suh

Ne v puščavi Sahara. Ondi je zrak celo vlažen, če vzamemo za merilo tisto suhoto, ki je v električni žarnici. Tu je že vlaga, ki ima eno deset-tisočinko, odveč. Če je pa v njej za 4 deset-tisočinke vlage, pa luč že čez nekaj ur ugasne. Če bi razdelili kapljico vode na 68.000 električnih žarnic, ne bi nobena več gorela, čeprav bi prišlo tako neznansko malo (68 tisoči del) te kapljice v eno žarnico! Seveda je nemogoče, da bi kako živo bitje — in najmanj človek — moglo živeti v taki suši.

Oprema »vratarice« — vsa v gumijastih »okovih« — ko kak potapljač.

Vse angleško vojno brodovje se je usidrlo pred Malto, če bi imelo potiti...

Kakšne bodo letos cene vinu

Ptuj, 17. septembra.

Blizu se vinski trgatav. Vinogradnik komaj čaka, da spravi svoj vinski pridelek brez vsakršne neizgode v svojo klet. Vinski pridelek v ptujem okraju sicer ne bo prekomeren, temveč bo srednja dobra vinska letina v višjih legah, v nižjih legah pa bo pridelek vsled pomladnega mraza zelo picek. Po kakovosti bo letošnji most, ako nam ostane september z lepim toplim vremenom količnik naklonjen, zelo dober. V Halozah in Slov. goricah vinogradnik komaj čaka na denar in zato bo silil z vinskimi pridelki v prodajo. To bo res slabo vplivalo na vinske cene, ker se kakor se že danes govori splošno, in menda namenoma od izvestne strani razširja, ne bo ponudilo niti tako visoke cene, da bi bili pridelovalni stroški kriti. To bi bila najhujša krivica in največji udarec za ubogega vinogradnika. Izrazil bi se njegov bedni položaj v spekulacijske svrhe. Vinogradnik rabi denar, da plača davke in si nakupi živež in obleko ter druge življenjske potrebščine, da se prebije skozi zimo. Če ne bi tedaj vinogradnik prejel vsaj nekaj več, kakor ga stane vinski pridelek, tedaj bi nastopila takšna beda, zlasti po Halozah, kakor je še nismo imeli.

Da se prepreči vsaka zloraba ubogega vinogradnika in se njegov neugodni in bedni položaj ne bi izkoristil, je potreba zavzeti potrebne varnostne ukrepe in to že sedaj, predno se prične trgatav.

Zvišanje diskonta v Holandiji

Zaradi novih napadov na holandski goldinar je bila Holandska banka prisiljena zvišati diskont od 5 na 6%. Zadnje zvišanje je bilo z dne 2. avg., ko je bil diskont znižan od 6 na 5%. Spekulacija zelo dela proti holandskemu goldinarju in vedno bolj se veča propaganda za devalvacijo. Sestanek parlamenta v teh dneh bo prinesel razjasnitve v holandski gospodar. politiki, ali bo šla po trnjevi poti deflacije naprej ali pa bo izvedla devalvacijo, katero imenujejo nekateri krogi predpogoj za vzpostavitev ljudskega blagostanja.

Vedno večja pasivnost italijanske trgovinske bilance. Podatki o italijanski zunanji trgovini za mesec avgust kažejo v primeri z avgustom lanskega leta veliko povečanje uvoza od 521.8 na 569.1 milij. lir, dočim je istočasno izvoz narasel samo od 408.8 na 425.6 milij. lir. Zaradi tega je tudi pasivnost narasla od 113 milij. lir v avgustu lani na 143.5 milij. lir, nadalje je narasla pasivnost od 1.662 milij. lir v prvih 8 mesecih lani na 1.740 milij. lir v prvih 8 mesecih letos.

Občni zbor Pomočniškega zbora združenja trgovcev v Ljubljani bo v četrtek, 19. t. m. ob 19 v mali dvorani Trgovskega doma. Odbor opozarja članstvo, da ne bo razposlal drugih vabil in naj to služi za obvestilo. Udeležite se običnega zbora polnoštevilno. — Načelnik.

Borza

Dne 17. septembra 1935.

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Curiha in Pariza, narasli so Amsterdam, Bruselj, Newyork in Trst, dočim je popustil London.

V zasebnem klinkingu je avstrijski šiling ostal na ljubljanski borzi neizpremenjen na 8.50—8.60, v Zagrebu pa na 8.4733—8.5733. Grški boni so notirali v Zagrebu 33.90—34.65, v Beogradu pa 33.65—34.35. Angleški funt je na zagrebški borzi popustil na 232.77—234.37, na begradski pa na 232.70—234.30. Španska pezeta je v Zagrebu notirala 5.675 denar, v Beogradu pa 5.64—5.74.

Ljubljana. Amsterdam 2956.01—2970.61. Berlin 1756.08—1769.95, Bruselj 739.54—744.60, Curih 1424.22—1431.29, London 216.02—218.07, Newyork 437.51—438.82, Pariz 288.80—290.33, Praga 181.05—182.16, Trst 356.81—359.90.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 821.181 Din.

Curih. Beograd 7. Pariz 20.2875, London 15.2025, New York 307.875, Bruselj 52.25, Milan 25.10, Madrid 42.025, Amsterdam 207.66, Berlin 123.80, Dunaj 57.30, Stockholm 78.40, Oslo 76.40, Kopenhagen 67.85, Praga 12.7225, Varšava 57.92, Atene 2.90, Carigrad 2.45, Bukarešta 2.50, Helsingfors 6.70, Buenos Aires 0.8275.

Vrednostni papirji

Tudi danes je bila tendenca za državne papirje slaba, vendar se je nazadovanje tečajev gibalo v ozkih mejah. Promet je slejkoprej slab.

Izvoljeni zastopniki vinogradnikov so imeli dne 7. septembra svojo sejo, na kateri so postavili minimalne cene letošnjemu vinskemu pridelku. Pod temi cenami naj bi se prodaja vinskega mosta in vina ne vršila, in bi se morale vse pogodbe pod to določeno ceno razveljaviti. Vsakega izkoriščevalca vinogradnikov, ki je sklenil ali bi sklenil drugačno pogodbo, občno kaznovati z globo in z zaporom.

Minimalne cene so sledeče:
A) za mešana vina po sladkornih stopnjah:
Do 14 gradov sladkorja 2 Din, do 16 gradov sladkorja 3 Din.

Do 18 gradov sladkorja 3.50, do 20 gradov sladkorja in več od 4 Din naprej.

B) za sortna vina od 20 gradov naprej od 5 Din dalje.

Te cene nikakor niso pretirane, saj stane naveden kis že več kakor 1 Din za liter.

Vinogradniki prosijo oblastva za zaščito, kakor se je oblast zavzela za hmeljarje in jih zavarovala pred spekulanti na kmečki bedni položaj. Ko vinogradniki obveščajo svoje tovariše vinogradnike o minimalni ceni, jih tudi obenem prosijo, naj se ne prenašajo z vinsko prodajo ter ne silijo s svojim vinskim pridelkom na kupce pod označeno minimalno ceno. Vsakega takšnega kupca, ki je že ali bo kupil po sramotnih nizkih cenah vinski pridelke, naj vinogradnik prijavi politični oblasti v kazensko zasledovanje, ker so oblastva že obljubila, da bodo vsako izkoriščanje ljudske bede strogo kaznovala.

Ljubljana. 7% inv. pos. 78—80, agrarji 45—46, vojna škoda promptna 367—369, begluške obveznice 63—64, 8% Bler. pos. 80—82, 7% Bler. pos. 72—73, 7% pos. DHB 75—76, 7% stab. pos. 80 bl.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 80—81 (80), vojna škoda promptna 368.50—369.50 (368), 9. in 10. 370 bl., begl. obvez. 63.50—64.75, 8% Bler. pos. 81.75 bl., 7% Bler. pos. 70—72.50, 7% stab. posojilo 81—82 (81). — Delnice: Priv. agr. banka 230.50—233, Trbovčanska 100—110, Isis 40 bl. Beograd. Drž. papirji: 7% invest. pos. 82—83 (83, 82.50), vojna škoda promptna 369—370 (370), begl. obvez. 66.75—67 (67), 7% Bler. pos. 72.25 bl., 7% stab. posojilo 81.50—82. — Delnice: Narodna banka 6000 bl., Priv. agrar. banka 282.50 do 283.50 (284, 283).

Žitni trg

Pšenica je nadalje izredno čvrsta ter zahtevajo zanje že 142—145. Ponudba je majhna, pa tudi drugače je malo živahnosti na trgu. Konzum se drži rezervirano, producenti pa upajo na še višje cene. Trenutno ima Priv. izvozna družba skladiščenih že nad 3000 vag. pšenice, katero ima pripravljeno za izvoz v inozemstvo. Tudi koruza je zelo čvrsta in zahtevajo zanje že 97—99. Poleg uradnih cen Priv. izvozne družbe so bile za pšenico zahtevane na ljubljanski borzi tudi fiktivne cene na trgu.

Ljubljana. Pšenica bač. 78—79 kg 142—145, prekmurska 78 kg 140—142.50, koruza bač. 95—97, ban. 92—93, oves slav. 108—110, moka niča ban. 220—230, bač. 215—225, št. 2 bač. 195—205, št. 5 bač. 175—185, otrobi bač. 100—106.

Novi Sad. Pšenica: bč. 135—138, bč. ladja 140 do 142, bč. ladja Begej 139—141, slav. 132—134, srem. 132—139, ban. 134—138. Oves: neizpr. Rž: ne notira. Jčmen: neizpr. Kuruza: bč. in srem. 90—92, ban. 89—92. — Moka, fižol in otrobi: neizpremenjeni. Tendence čvrsta. Promet srednji.

Hmelj

Uradno porečilo tržnega nadzornika. Zalec, dne 17. sept. 1935. Povpraševanje pri nekoliko zmanjšani ponudbi nadalje živahno. Računa se, da je do 70% hmelja prodanega. Za prvovrstni hmelj je bilo sklenjeno par kupelj po 28.50 in 27 Din.

Včerajšnje izredno živahno ponudbo je bilo po tolstvini izjaviti, katero smo vzeli na zapisnik, pripisovati tudi akciji inozemskega komisijonarja g. Essiga, ki je razposlal v vse vase svoje nakupovalce z naročilom, da leti ljudi z begajo z vestni, da bo cena hmelja padla in je hmelj treba takoj prodati. Komaj smo neugodne posledice teh lažnih vesti potom naših hmeljarskih straž nekoliko ublažili. Hmeljarji, ne dajte se begati!

Dobili smo tudi na vpogled originalno pismo inozemskega trdnice, ki sporoča, da je znani inozemski komisijonar g. Zeckendorf ponudil v inozemstvo naš hmelj že pred 14 dnevi po sramotno nizki ceni od 8 Din naprej. Ljudstvo in tudi naša solidna domača trgovina je upravičeno ogorčena, da smejo spekulirati pri nas z našim blagom alla baisse inozemci, ki odnašajo tudi denar za naše prvovrstno blago v inozemstvo.

regljuje in kličje vodo s hribov. Več, kako je povila predlanskim vodo z ajdo; niti za gnoj je ni ostalo.

»In kje bomo požigali letos? Na tistih koncih pri ratjih mlakah se je mah že tako ujedel, da je ostala sama nerodovitna poljarica, na kateri bi rasti kvečkemu muhi in bič, ki se ga niti gnoj ne prime.«

»Kaj boš marnjal! Tisti svet bomo letos že obdelali; sirovine ne bomo našli, povodnji je že niso našle, pripravili jo moramo za najhujše.« Janez bi rad ugovarjal očetu; toda poznal je njegovo voljo, ki je ni bilo mogoče prepričati: čisto je prehajala v trmo, podobno negibni vodi v zakotjih, ki je ne premakne noben vihar. Prišlo je dogotovljeno lesu za svinjak, ognil sklenil in se odpravil proti Ljubljani. Mati je klicala za njim, da je večerja pripravljena in mleko zavrelo. Čul je opominjalosti glase sestre, toda on se je uporno odpravil z doma. Zamahnil je z roko in dejal, naj mu pustijo mleko v peči; ljubil je postano mleko, ki diši po sladkobni smodi in tleh štoti. Nad reko se je nabirala prosojna para; tja-kaj se je vedno zatekel, kadar se je oporekel z obetom zaradi obdelovanja mahov. Zlezel je na grbasto vrbo in pogledal, če so mladice že godne za spletanje. Pod njim se je motno svetilkala gladina skoraj negibna Ljubljane; dolgo je zrl za njenim tajinstvenim, počasnim tokom in se vdajal nemirnim mislim, kako bi se osvobodil enoličnega življenja na Zablatah. Daleč za strženi so žarele podpeške apnenice, na mahovih pa so se vili še vedno tajinstveni dimi in oznanjali pomlad na Barju.

Med kršljivim je skrivnostno zašumelo, suhljad je hrstela pod nogami nočnega neznanca; Janez se je poskusil potajiti, toda gole mladice ga niso mogle skriti. Spustil se je na tla in osepnil; pred njim se je rekal berač Kolotajček, žudaški vetrenjak z barskih samot, star kot Trebnik po »Saj boš pri nas spal; nad šoto je prav toplo, skledico mleka dobiš.«

»Se mi mudi na Staro šrango, jutri je semeni na Vrhniki, bom nabiral nekaj prebitih boljšev. eni strani. Majal je ščtinasto brado in stresal

Sport

Sodniki : LNP

v soboto ob 19.30 na igrišču Primorja.

Višek nogometne atrakcije za naše sportno občinstvo bo sobotno srečanje nogometnih sodnikov proti članom LNP.

Eni kot drugi pozvani na junaški mejdan so se zedinili, da pokažejo naši sportni javnosti — predvsem pa velja to za aktivne igrače vseh klubov — kakor tudi prevnetim sportnim kibicem lepo in vse fairnese pravilno igrane nogometne igre. Postave mostev nam zaenkrat še niso znane. Po predpripravih sodeč pa nastopita mostovi z vsemi svojimi najpomembnejšimi basie in kanooni, preizkušenimi v raznih borbah preteklih let. Za to tekmo, za katero vlada v naši javnosti že sedaj ogromno zanimanje, je bil naprošen za vodstvo eden naših najpomembnejših sportnikov, tako da je reguleren potek tekme povsem zagotovljen.

O tekmi sami bomo še poročali.

Najboljši bokserji nastopijo

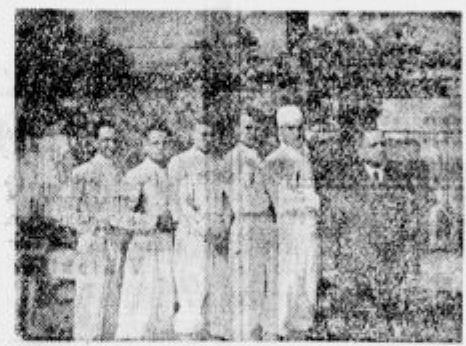
Po preteku šestih mesecev bomo imeli dne 22. t. m. v Delavski zbornici zopet boksarski nastop. Nastopili bodo najboljši bokserji dravske banovine in poleg njih tudi črne Kid Carney, ex prvak francoske mornarice.

Mariborčani: Štrukel, Senekovič, Mikič, Kamničana: Leroh in Golob ter Slovanovci: Heller, Dolence, Škof, Pavlič, Zupan to so imena, ki nam jamčijo, da bo prireditel prvovrstna in bomo o posameznikih in o natančnem sporedu še poročali. Redke so prireditve te vrste v Ljubljani, dasi so najzanimivejše. SK Slovan se trudi in mnogo žrtvuje, da pridemo do pogostejših prireditev, da bo slabo mnenje o boksu izginilo in da bomo Slovenci dosegli tisto višino v boksu kot v drugih sportih.

Na občinstvu pa je, da v čim večjem številu poseti prireditev mlade sekcije in jo s tem nagradi za njeno idealno delo.

H sabljaškim tekmam v Mariboru

Sabljaški turnir, ki se je vršil prve dni septembra v Mariboru, je bil za razvoj našega mladega sabljaškega sporta zanimiva in važna prireditel. Dobro poznanje tehnike in precejšno rutino so pokazala vsa moštva, ki so tekovala za prvinstvo dravske banovine. Najboljše uspehe in največji napredek pa je brez dvoma pokazala sabljaška sekcija »Ilirijec«, ki je v floretu, orožju, kateremu je posvetila največjo pažnjo, dosegla vsa tri

prva mesta v borbi za seniorsko in juniorsko prvinstvo in je kot reprezentanca dravske banovine dosegla nad avstrijskim moštvom prepričevalno zmago 11:5. Novi način borenja, ki ga je g. polkovnik Cvetko prenesel z letošnjih tekmovanj za evropsko prvinstvo v Lausanni na naša tla in kateremu so se naši sabljaši tekom štirideskega treninga prilagodili, se je izredno dobro obnesel ter je pripomogel k odličnemu uspehu ljubljanskega moštva. Letošnja sezona, ki se vrši v znamenju priprav za olimpijska tekmovanja, obeta biti zelo bogata na turnirjih in medklubskih borbah. Zato je sabljaška sekcija »Ilirijec« podvojila svoje delo in upa, da uspehi ne bodo izostali. — Odločila se je tudi, da odpre nove začetniške tečaje za floret, sabljo in meč ter vabi k pristopu vse one, ki se zanimajo za ta lepi in vzgojni sport. Floretska ekipa dravske banovine, ki je porazila avstrijsko moštvo z 11:5. Od desne proti levi stoje: vodja ekipe g. polkovnik Cvetko, Marjon, Pengov Joža, Koršič, Pengov Marjan, Tretinjak.

Tour de Roumanie in jugoslov. dirkači

Kakor je znano, so se letos udeležili naši najboljši biciklisti krožne dirke okoli Romunije in pri šesti etapi odstopili. Soudeležence te dirke gosp. Faninger nam navaja kot vzroke odstopa jugoslovanske ekipe naslednje: Neizkušenost voditelja ekipe in pristranost kolestarske federacije sta prisilila naše vozače, ki so bili do tedaj na vodstvu, da so odstopili. Vprašanje potnega maršala bo morala Kolestarska zveza še razčistiti. Naši vozači so morali spati v eni sobi skupaj z ostalimi, ki so jim motili potrebni mir pred tekmo. Radi brezbižnosti vodje so dobili svoja kolesa šele tik pred tekmo. Tudi za rezervne dele ni bilo poskrbljeno, tako da so morali dirkači iti na start tehnično nezadostno opremljeni. Jugoslovanski vozači so bili spočetka Romunom nadvse simpatični, ker jih niso smatrali za resne konkurente za prva mesta. Ko pa so naši zaporedoma prihajali kot prvi, se je v tem oziru zelo izpremenilo. Že takoj na prvi etapi so se vršile velike nerednosti. Naše, ki so prišli med prvimi na cilj, so porinili nazaj in jim šele na energičen protest s strani vozačev samih podelili pokal, ki je bil namenjen zmagovalcem prve etape. S tem so se začeli neredi, katerim jugoslovanski delegat ni bil kos. Hrana je bila slaba in nezadostna, mestoma so si morali dirkači sami kupovati okrepčilo. Ekipa je sicer zahtevala, naj jugoslovanski delegat zahteva od vodstva dirke dnevnice, da se bodo sami prehranjevali, ta pa tega ni storil niti na naslednjih etapah ne. Naše vozače so začeli prikrajevati pri časih. Celih minut jim niso priznali. Tudi so začeli romunski vozači z dejanskimi napadi na naše. S službenega avtomobila so bili ukradeni rezervni deli koles, tako da naši dirkači niso mogli izvršiti potrebnih popravil med vožnjo. Posebno v šesti etapi so bili napadi na našo ekipo, posebno Grigara, pogosti. Naš delegat teh stvari niti opazil ni. Naši dirkači so stavili romunski federaciji ultimati, da ne sme romunski dirkač Tudose več startati (ta dirkač namreč je naš pretepel in prevračal s koles), ali pa oni ne bodo več nastopili. Romuni tej upravičeni zahtevi niso hoteli ugoditi, da se celo našega delegata so pridobili, da je zahteval od dirkačev, da morajo nastopiti. Vozači pa so smatrali, da ima pravico o nastopu odločati samo kapitan moštva gosp. Ljubič in zato niso več nastopili. Odšli so s tekme kot zmagovalci do šeste etape. Če bi dalje vozili, bi sigurno zmagali z velikim naskokom pred ostalimi udeleženci. Domov grede je delegat jugoslovanske zveze pustil naše tekmovalce v Temišvaru brez vseh sredstev, sam pa ostal z denarjem v Bukarešti.

Svojo poslednjo besedo bo v tej stvari izpregovorila jugoslovanska kolestarska zveza, nato pa vrhovna kolestarska instances UCIJ v Parizu. Zveza pa naj v bodoče gleda, koga postavi za svojega delegata pri tako važnih tekmah!

Tenis v Varšavi. Na jugoslovanski-poljski tekmi v tenisu so doseženi ti rezultati: Kukuljevič-Wittman 6:3, 3:6, 2:6, 6:0, 9:7; Palada-Wittman 7:5, 6:4, 6:4; Loczinski-Kukuljevič 6:3, 5:7, 2:6, 6:1, 6:6. Tekma zaradi teme prekinjena. — Kukuljevič-Mitič proti Majerski-Wittman 6:3, 6:1, 6:2.

SK Atletik : SK Korotan (Kranj). V nedeljo je SK Atletik gostoval v Kranju in je v zadnji kvalifikacijski tekmi za vstop v poljevalno ligo z SK Korotanom zmagal v razmerju 2 : 0 (0 : 0). S to zmago so se SK Atletiki priborili vstop v poljevalno ligo in so sedaj že drugi celjski klub, ki je član poljevalne. V nedeljo bo med sedmimi celjskimi kluboma na Gladioli prvotna mečurarna tekma, za katero vlada že sedaj med prijatelji sporta zelo veliko zanimanje.

LZSP (studenec). Seja upravnega odbora bo v petek 20. t. m. ob 30 uri v Damski sobi kavarna Etna. Prosim, da se seje udeležijo delegati klubov, kakor tudi vsi odborniki.

Tableteniška sekcija ZSK Hermina je zopet začela z rednimi trenirji v salonu gostilne Koršič v Siki Vahljani so novi člani, ki se lahko vsak po volji vpišejo v klubskem lokalju. Posledno številko je že ob otvoritvi zastopala ženska ekipa Sekcija lina na programu nekaj lepih večjih turnirjev in vsakomeda na klubskih prvenstvih za vse discipline s lepimi nagradami. ...

Fotoreporterji

Iz vseh manjših in večjih krajev se iščejo. Javi se lahko takoj z namenčnim naslovom na poštni predal št. 746, Beograd

Likovič Joža:

Na jezerišču

I.

Nad Barjem se je spočel pomladanski večer, bel in tihi: še tista je bila pozdravna pesem zvonov s podkrimskih hribov, na katerih se je smehljala božja blaža, Sv. Ana z golobi, Sv. Jožef in Marija, zanesljivo pribežališče vsega ubogega ljudstva, od ilanskih zavodov do rakiških senožeti in Meniške. Med jezerišči in retovji so se zgubljali klici pastirjev, ki so zganjali živino e trdine in jo zapirali v tesne staje. Družine zakasnelih žerjavov so se nehale pasti na strženih; dvigale so se z neznanim vršcem, poletavale vzdolž Ljubljane in se zgubljale v ločju.

Zlagoma je vse obdelmo, ožuljene dlani in zaskrbljena srea, tudi revno selo na Zablatah. Zvezde se še niso zatrnile. Molčeče barske lehe, zrnice in mahove so poživilji le nešteti tanki dimi: ti so se neprestano svedrali, vili in ginitli v močvirnem ozračju, kakor da jih pijejo in srkajo nevidne ustnice mrakov, ki so polzeli preko Srobotnika, Trebnika in Ljubljanske vrha. Kmetje so požigali sirovi svet in udelavali lehe; obžgana šota bo najzadnejši gnoj za setev in lepo rastje.

Mladi Anžol je nehal plesti leno; etaro je odnesla jesenska povodenj, ki se je bila razlila preko ledine in se zajedla prav do praga kakor še nikoli. Ako bodo letos kršili novino, bo potrebna za premostitev jarkov in jezerskih ovken trdnega lesa, čez katero bodo spravljali na vlakčah trebeša in korače za kurjavo. Obrnil se je k očetu, ki je zviljal divjo trto in jo pripravil za stremenice pri čolnu; lanske so se vse pregulile tekom težkih voženj po Ljubljani.

»Pri Goščevu požigajo lehe; tudi na Speliškovem mahu se že vlečejo dimi. Bonkarjeve pogorele tlijo že četrty večer. Samo pri nas čakamo in ne vržemo ognja v zemljo.«

»Le kam siliš?« je zavrnil Anžol sina. »Povodnji se še niso uletele, žabe se tudi še niso iz-

jezerišč. Bajta je stara in lesena, štiri stene so postale pretesne za vso družino. Lijaj se je boholno razstrle okoli razpok; ostreje se je že močno nagnilo, kakor da bo vsak čas zdrnilo s križnih tramov, ki so jih glodalci desetletja požirali črvi in jih mleti v prah. Mrtvaška ura je oznanjevala v tihih nočeh neizogibni konec. Voda je že večkrat privrela do ledine, še malo, pa bo odneslo bajto in vso nesrečo. Zares! Navelič se je dušeče megle, neplopnega dela in vode, ki se je včasih bežno uletela, sedaj pa leži po cele mesece ter kvari zemljo, zrak in dobro voljo. Najlepša leha je postala radi naraščajočih povodnji najslabša loterija! Vsake kvatre se odpro zijavke, vretja bruhejno vodo, če se le zasolzi neznačna oblacija v Meniški. Povodenj potrga ajdo, rž in strnišče, da ne ostane niti zagrabe vrednosti, ne za lačen želodec, ne za ubogo žival!

Če pa je tako zaverovan v to zemljo kakor skopuh v kepo zlata.

Barska zemlja se kad v prigravici pomladanskega sonca; sleherna leha svobodno diha, poslednji jamele na krtiji je zapustila škodljiva voda, ki se je utekala in ujedala vso zimo. Božja dlani je odprta, nebo se veličastno boči. Veter je zagnal debele megle na rakiške senožeti, nad Krimom so se razsuli prijazni oblaki kakor zlata jabotka: sv. Tomaž na Planinci jih lovi, se veseli bistrega jutra in tolaži krimske apelenčarje; dvignil je suhico vrh stolpa, da je zažarela v jarkem soncu. Nad podpečjo se selijo srake in jasno kričijo; zarja jih je prepodila iz prisojnih duplin. Pastirji zagnajo pisane črede na trdninske pašnike, dekleta hitijo na mah, da naberejo zelenjavo za prašičke. Lahna oporica visi nad Ljubljano, pri Jurju vrisakno čolnarski blapi, sladka rosa neslišno kaplja z brez na črno barsko zemljo.

»Kakšno jutro!« se je začudil stari Anžol, ki je stopil do zeleneče seči, ki se je vlekla kakor srebrosni puh; vmes pa so se blestela rdeča očesna brestič in čimšiljevih pogankov. Kmet je prepodil nagajivega kosa in zaklical v lino, kjer je menil najti sina:

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonaska, 3 mm visoka petitna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službeiščejo

Postrežnica
išče službo za takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11494. (a)

Službodobe

Hišnico
pridno, pošteno, samsko, takoj sprejemem. Levstikova ulica 2. (b)

Prodano

Medjimurske konje
prav teške in polteške, lahke konje kakor tudi konje za ježo, z garancijo vedno dobite najceneje pri Julio Hoffmann, Čakovec. (l)

Nogavice, rokavice
in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najceneje trdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

Otroške vozičke
moderne, prodaja po tovarniških cenah »Novel«, Frankopanska 21, Šiška. Ne zamudite ugodne prilike! (l)

Zopet smo cenejši!
la sportni sukniči 95 Din, trenchcouth 420 Din. Specialna izbira pump, modrih hlač, perila itd. Preker, Sv. Petra c. 14. (l)

Telefon 2059
PREMOG
KARBOPAKETE
DRVA, KOKS nudi
Pogačnik
Bohoričeva ulica št. 5.

Prodano
1800 kg dobre konjske otave. Dostavim jo tudi na dom. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11511. (l)

Krušno moko

za črn domač kruh in koruzno moko za žgance, vedno svežo, dobite pri trvdki Zorman, Ljubljana, Stari trg Tel. 26-37

Novo kislje
prvovrstno, po brezkonkurenčni ceni, vsako množino dobavlja Homan, Sv. Petra c. 81 Tel. 35-39. (l)

Otroška posteljica
dobro ohranjena, napredaj. Polzeve se: Zagorci, Vožarski pot 8. (l)

Namizno grozdje
3000—4000 kg — napredaj. Vprašati pri g. Solkabe, Meljska cesta, Maribor. (l)

Posestva

Posestvo

blizu postaj Videm-Krško in Brežice v vinogradi, sadovnjaki in travniki ter zgradbami ugodno napredaj, tudi v delih. Posredovalci izključeni. Vprašanja na upravo »Slov.« pod št. 11230. (p)

Denar

Hranilne knjižice
prodaste ali kupite najbolje potom moje pisarne. Solidno poslovanje! Priložite znamko! Rudolf Zoré, Ljubljana, Gledališka ul. 12. Telefon 38-10.

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana. Krekov trg 10

Knjižice
vseh zavodov kupim po najvišji ceni. — Sporočite zavod, znesek in ceno na naslov: Grašek Jože, zastopnik tt. »Financiers«, Ljubljana, Gledališka 4. d

Posojilo 200.000 Din
iščem proti »knjižbi na l. mesto. Trikratna vrednost. Obresti po dogovoru. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Varna nalozba«. (d)

Auto-motor

Avtomobil
znamke »Auburn«, 6 cyl., pet sedežna limuzina, popolnoma nov — prodam. Naslov: Sušak, poštni predal 2. (l)

Glasba

Klavir
nov, nerabljen, angleška mehanika, prvovrstne inozemske znamke, ugodno napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11482. (l)

Poizvedbe

Zgubila se je
14. t. m. majhna temnosivo-rujava psica, katero prosimo oddati proti napitnini v vili »Ak«, Bled.

Vnajem

ODDAJO:
Oddam lokal
z več prostori za trgovino ali obrt, na prometnem kraju, blizu Kongresnega trga. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 11518. (n)

Vinoto
oddam v najem na prometnem kraju pod ugodnimi pogoji. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11497. (n)

Gostilničarji,

tovarne Remec-Co, Duplica - Kamnik.

ako hočete biti res zadovoljni — kupite trpežne, solidne in lepe stole

V globoki žalosti naznanjam tužno vest, da je danes moja nad vse ljubljena, zelo skrbna in vzorna soproga, gospa

Terezija Bazarič roj. Kufin

po mukepolni, težki bolezni, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala.
Pogreb nepozabne in blage pokojnice bo v četrtek, dne 19. septembra 1935 ob treh popoldne iz hiše žalosti, vogal Škrabčeve ulice št. 10 in Ažbetove ulice št. 2, na pokopališče k Sv. Križu.
Sv. maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, dne 23. septembra 1935 ob pol osmih zjutraj v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja.
V Ljubljani, dne 17. septembra 1935.

Globoko žalujoči soprog in ostalo sorodstvo.

Vsemogočni je rešil trpljenja in poklical k Sebi našega ljubljene soproga, dobrega tatka, brata, strica, zeta in svaka, gospoda

Rudolf Arharja

zvančnika-vlakovodjo drž. železnice

dne 17. t. m. Pogreb draga pokojnika bo v četrtek, dne 19. septembra 1935 ob pol petih popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.
V Ljubljani, dne 17. septembra 1935.

Leopoldina Arhar, žena, Milan, sin, ter ostalo sorodstvo.

Zahvala

Vsem, ki ste z nami sočustvovali in nas tolažili ob nenadomestljivi izgubi drage soproge, ljubljene mamice in hčerke, gospe

Marije Kaučič

ter počastili na katerikoli način njen spomin, in vsem, ki ste jo spremlili na njeni poslednji poti, izrekamo tem potom našo pristržno zahvalo. Sv. maša zadušnica se bo darovala v petek, dne 20. septembra ob pol šestih zjutraj v frančiškanski cerkvi.
V Ljubljani, dne 17. septembra 1935.

Žalujoči soprog, mama in otroci.

Zapustil nas je naš nad vse skrbni in ljubljani oče, ded, praded, tast itd., gospod

Martin Zagradnik

zasebnik

dne 16. septembra, v 86. letu starosti, previden s tolažili svete vere. Nepozabnega spremimo na zadnji poti v sredo, dne 18. septembra ob pol štirih popoldne izpred mrtvaške veže Vidovdanska cesta št. 9 na pokopališče k Sv. Križu.
Ljubljana-Šiška, dne 17. septembra 1935.

Žalujoči ostali.

V dno duše strti naznanjamo vsem prijateljem in znancem kruto vest, da se je danes ob 4 popoldne preselila k Bogu v Leonišču naša nenadomestljiva, zlata, predobra mamica, žena, hčerka, sestra in svakinja, gospa

Ivanka Kančeva roj. Kuralt

soproga industrijalca

kot žrtev materinstva

Pogreb naše ljubljene se vrši v petek, dne 20. septembra 1935 ob 10 dopoldne na farno pokopališče v Mengšu
Prosimo tihega sožalja

Mengeš, Domžale, dne 17. septembra 1935

Lojze, mož; Majda in Ljudmila, hčerkici;
Ivan Kuralt, oče; Ivan, brat; Marija, sestra;
svak, svakinje in ostalo sorodstvo

Stanovanja

Dvosobno stanovanje
takoj oddam. Sv. Križ 71, poleg Kunaverja. (š)

Na stanovanje
in hrano sprejem 2 gospoda ali 2 gospodični v sredini mesta. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11480. (š)

Opremljeno sobo
veliko, svetlo, z dvema posteljama, oddam takoj ali pozneje. Rožna dolina cesta 10 št. 27/L. (š)

Kupimo

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone
kupujem po najvišjih dnevnih cenah

A. KAJFEZ
urar
Ljubljana, Miklošičeva 14

Generator
220/380, 60 KW, z razklopno ploščo, takoj kupim. Ponudbe na: Ing. Iso Fried, Osijek. (k)

Kupim
tri vagone bukovih drv, dva vagona oglja, en vagon žamanja. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Ceno«. (k)

Kupim
rabljen poravnalni ali skobelni stroj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Stroj« št. 11515. (k)

Ce arto svoj stari prodajal al motorja bi znebil se rad brž kupcev ti mnogo prižene Slovencev najmanjši inerat

Kako sem se v 60. letu rešila gub

...IN KAKO SE MI JE POSREČILO, DA IZGLEDAM 26 LET MLAJŠA

»Dosegla sem starost 60 let, torej starost, ko žena največkrat ne stremi več za tem, da bi bila privlačna. Vendar sem iz gole radovednosti hotela preizkusiti na svojem razoranem in ostarelem obrazu delovanje kreme Tokalon, hraniva za kožo. Premislite moje presenečenje ko so mi že po enome-sečem uporabljanju kreme začeli govoriti: »Vi se pomlajujete!« Te opazke so me opogumile, da sem vztrajala in po petih mesecih se je izvršilo čudo, da mi zdaj vsakdo, ki me vidi, pravi, da izgledam kot žena z največ 40 do 45 leti. Moja polt je svetla in nežna, prijetno rožna, a gube so se vse izgubile, komaj je najti sled za njimi. To je čudovito! Ko bi torej hotele vse žene uporabljati kremo Tokalon, hranivo za kožo, ne bi bilo več stark!«

Pripomba: Dama ki nam je poslala to pismo, nas je prosila, naj njenega imena ne objavimo. Vsakdo pa lahko vidi njen lastni rokopiš. Krema Tokalon, hranivo za kožo, vsebuje nenavadne hranilne sestavine, ki se najsrbneje in naizpolnjeje pripravljajo in ki so po zadrlu najboljših specialistov neobhodno potrebne koži, da ohrani svojo svežost in čvrstost in da ostane svetla in brez najmanjše gubice. Uporabljajte kremo Tokalon, hranivo za kožo, rožne barve vsak večer preden greste spat, kremo Tokalon bele barve pa zjutraj in čez dan. Čudili se boste, kako se Vam koža popravlja in kako se izboljšanje kaže že po eni sami noči

Razno VINA

iz
Centralne vinarne v Ljubljani
bodo zadovoljila Vaše pivcenajbolji

Oroben oglas v »Slovenca«
posestvo ti hitro prodaj;
če že ne z gotovim denarjem
pač kupca ti s knjižico da
GREŠITE MNOGO
»ako ne čitate redno«
SLOVENCA

Tinčkove in Tončkove prigode

131.

V zadnjem hipu.

Tonček se je skušal rešiti iz neprijetnega objema z vžigalico, ki jo je prižgal. Toda drobni plamenček vžigalice ni napravil na kačo nobenega globljega vtisa. Tončku se je celo zdelo, da se je prezirljivo nasmehnila, kakor bi hotela reči: »Hoho, takele igrčke se pa jaz prav nič ne bojim, saj nisem — divjakinja!«

Tonček je že obupal nad svojim življenjem in se pripravil na poslednjo uro.

V zadnjem hipu pa se mu je približala rešitev v obliki tomahavka, ki je presunljivo prižvižgal po zraku in se s tako silo zaletel v vejo drevesa, da je kačo odsekal rep. Kača je v smrtni bolečini široko zazijala, se pogrnala kvišku — in Tonček je odletel iz njenega objema daleč proč.